

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

АРХІТЕКТУРНИЙ

(факультет)

ТЕОРІЇ АРХІТЕКТУРИ

(кафедра)

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО АТЕСТАЦІЙНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТР**

**«ОБ'ЄМНО-ПРОСТОРОВА ОРГАНІЗАЦІЯ УНІВЕРСИТЕТІВ ТВОРЧОГО
СПРЯМУВАННЯ»**

Виконав: студент(ка) 6 курсу, групи
Арх-63А

191 «Архітектура та містобудування».

«Архітектура будівель і споруд»

(шифр і назва спеціальності, освітньо-наукової програми)

Пархоменко Катерина Віталіївна

(прізвище, ім'я та по батькові студента повністю)

Робота містить результати власних досліджень. Використання ідей,
результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

(підпис, ініціали та прізвище здобувача)

Відсоток плагіату не перевищує дозволону норму (20 %)

Київ 2023 р.

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
АРХІТЕКТУРНИЙ**

(факультет)

ТЕОРІЇ АРХІТЕКТУРИ

(кафедра)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ д. арх., проф. Г. Л. Ковальська

« ____ » _____ 2023 року

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО АТЕСТАЦІЙНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТР**

**«ОБ'ЄМНО-ПРОСТОРОВА ОРГАНІЗАЦІЯ УНІВЕРСИТЕТІВ ТВОРЧОГО
СПРЯМУВАННЯ»**

Виконав студент(ка) групи Арх-63А

Пархоменко Катерина Віталіївна

(прізвище, ім'я та по батькові повністю)

Спеціальність: 191 – Архітектура та

містобудування

ОНП: Архітектура будівель і споруд

Науковий керівник: Ковальська Гелена Леонідівна

(прізвище, ініціали)

доктор архітектури, професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Керівник проектної частини: Хараборська Юлія Олександрівна

(прізвище, ініціали)

кандидат архітектури, доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Рецензент: Рябець Юлія Степанівна

(прізвище, ініціали)

кандидат архітектури, доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Факультет: **Архітектурний**

Кафедра: **теорії архітектури**

Освітній рівень: **другий**

Галузь знань: **19 – Архітектура та будівництво**

Спеціальність: **191 – Архітектура та містобудування**

Освітньо-наукова програма: **«Архітектура будівель і споруд»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан архітектурного факультету

_____ д.т.н., проф. О.В. Кашенко

«___» _____ 2023 року

З А В Д А Н Н Я ДО ВИКОНАННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ РОБОТИ НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТЬНОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА

Пархоменко Катерина Віталіївна

(прізвище, ім'я та по батькові студента)

1. Тема роботи “ Об’ємно-просторова організація університетів творчого спрямування”

затверджена наказом ректора КНУБА № _____ від «___» _____ 2023 року

2. Керівник роботи

Ковальська Гелена Леонідівна доктор архітектури, професор

(прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

3. Строк подання студентом роботи до захисту 16.05.2023

4. Зміст пояснювальної записки за розділами:

Вступ. У вступі розкривається актуальність теми, зв'язок роботи з науковими програмами, планами і темами, мета і завдання та об'єкт і предмет дослідження, методи дослідження, наукова новизна, практичне значення отриманих результатів

Розділ 1. В першому розділі згідно проведеного огляду літературних джерел, в різні часи існувало своєрідне розуміння потреби культурного розвитку студентів, що відображалось в архітектурі. Історія сучасного розуміння терміну «університет» сягає Середньовіччя, а культурними об'єктами того часу були каплиці та бібліотеки.

Розділ 2. В другому розділі розглянуті аспекти розвитку естетичного і художнього сприйняття архітектурного образу дозволяють зробити висновки про складність даного процесу в навчанні майбутніх фахівців. Протягом усього навчання у студентів відбувається розуміння того, що формування художнього образу в архітектурі відрізняється від цього ж процесу в інших видах мистецтв.

Розділ 3. В третьому розділі описується проектне рішення університету, містобудівні особливості об'єкта, архітектурно-планувальне рішення та особливості проектувального рішення інтер'єру.

Розділ 4. Цивільний захист. В розділі 4 Передбачення шляхів евакуації студентів у випадку хімічної аврії, що може статись на Дніпровській водозбірній станції .

5. Графічний матеріал за розділами 1, 2 розділи – графічні схеми до наукової частини, 3 розділ – графічні схеми, ситуаційна схема, генеральний план, фасади, плани, розрізи, перспективні зображення об'єкта проектування.

Наповнення даного розділу визначає керівник роботи.

1. Календарний план виконання роботи:

Види робіт та їх зміст	Дата виконання
Розділ 1.	16.12.2022
Розділ 2.	01.02.2023
Розділ 3.	10.05.2023
Розділ 4. Цивільний захист.	10.05.2023
Остаточне оформлення роботи	
Перевірка роботи на плагіат	11.05.2023
Попередній захист роботи на кафедрі	19.05.2023
Направлення роботи на рецензування	12.05.2023

2. Консультанти розділів атестаційної випускної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Перевірів	
		дата	підпис
Розділ 1.	Ковальська Г.Л .доктор архітектури, професор	19.05.2023	
Розділ 2.	Ковальська Г.Л .доктор архітектури, професор	19.05.2023	
Розділ 3.	Ковальська Г.Л .доктор архітектури, професор	19.05.2023	
Розділ 4. ЦЗ	Корінний В.І. доцент	19.05.2023	

7. Дата видачі завдання 20.09.2022

Зав. кафедри

(підпис)

проф. Ковальська Г.Л.
(прізвище та ініціали)

Науковий керівник

(підпис)

проф. Ковальська Г.Л.
(прізвище та ініціали)

Керівник пр. част.

(підпис)

Хараборська Ю.О.
(прізвище та ініціали)

Студент

(підпис)

Пархоменко К.В.
(прізвище та ініціали)

РЕЗЮМЕ (summary) до атестаційної випускної роботи студента:		<i>Пархоменко Катерина Віталіївна</i>	
Назва ЗВО	Київський національний університет будівництва і архітектури		
Тема	«ОБ'ЄМНО-ПРОСТОРОВА ОРГАНІЗАЦІЯ УНІВЕРСИТЕТІВ ТВОРЧОГО СПРЯМУВАННЯ»		
Освітній ступінь	Магістр за освітньо-науковою програмою навчання		
Факультет	Архітектурний		
Кафедра	Теорії архітектури		
Спеціальність	191 Архітектура та містобудування		
Освітньо-наукова програма	Архітектура будівель і споруд		
Керівники	Ковальська Г.Л доктор архітектури, професор Хараборська Ю.О. кандидат архітектури, доцент		
Обсяг роботи:	пояснювальна записка, стор.	розділів	креслень формату A1
	115	4	12
Розділ 1 Передумови Формування університетів творчого спрямування	В першому розділі згідно проведеного огляду літературних джерел, в різні часи існувало своєрідне розуміння потреби культурного розвитку студентів, що відображалося в архітектурі. Історія сучасного розуміння терміну «університет» сягає Середньовіччя, а культурними об'єктами того часу були каплиці та бібліотеки.		
Розділ 2 Теоретичні засади формування університетів творчого спрямування	В другому розділі розглянуті аспекти розвитку естетичного і художнього сприйняття архітектурного образу дозволяють зробити висновки про складність даного процесу в навчанні майбутніх фахівців. Протягом усього навчання у студентів відбувається розуміння того, що формування художнього образу в архітектурі відрізняється від цього ж процесу в інших видах мистецтв.		
Розділ 3 Впровадження прийомів формування об'ємно-просторової структури університетів творчого спрямування	В третьому розділі описується проектне рішення університету, містобудівні особливості об'єкта, архітектурно-планувальне рішення та особливості проєктувального рішення інтер'єру.		
Розділ 4. Цивільний захист	В розділі 4 Передбачення шляхів евакуації студентів у випадку хімічної аврії, що може статись на Дніпровській водозбірній станції		
Висновки по роботі:	Дане дослідження підкреслює вирішальну роль архітектурних та планувальних міркувань у ефективному функціонуванні університетів. Це підкреслює важливість створення просторів, які		

	надають пріоритет комфорту студентів, ефективним робочим процесам.. Висновки, отримані в результаті роботи, сприяють постійному вдосконаленню та розвитку подібних закладів вищої освіти, що зрештою приносить користь суспільству в цілому.
Ключові слова: університет, університет творчого спрямування, архітектура освітніх закладів, проектування навчальних закладів, заклад вищої освіти, планувальне рішення університетів, об'ємно-просторова архітектура університетів, дизайн університета.	
Keywords: university, university of creative direction, architecture of educational institutions, design of educational institutions, institution of higher education, planning decision of universities, volume-spatial architecture of universities, university design.	

Укладач: _____ ПП _____ / _____ /

Керівник: _____ ПП _____ / _____ /

«12» травня 2023 р.

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ УНІВЕРСИТЕТІВ ТВОРЧОГО СПРЯМУВАННЯ

1.1. Історичні етапи формування та розвитку університетів окремого спрямування.

1.2. Світові тенденції проектування університетів.

1.3. Аналіз вітчизняного досвіду проектування і будівництва університетів творчого спрямування.

Висновок до першого розділу.

РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ УНІВЕРСИТЕТІВ ТВОРЧОГО СПРЯМУВАННЯ

2.1. Методичні підходи до формування університетів творчого спрямування. Класифікації закладів творчого спрямування.

2.2. Особливості формування об'ємно-просторової структури сучасних університетів творчого спрямування, її вплив на організацію освітнього процесу та розкриття потенціалу студентів.

2.3. Вимоги до функціональних зон університетів творчого спрямування.

Висновок до другого розділу.

РОЗДІЛ 3. ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИЙОМІВ ФОРМУВАННЯ ОБ'ЄМНО-ПРОСТОРОВОЇ СТРУКТУРИ УНІВЕРСИТЕТІВ ТВОРЧОГО СПРЯМУВАННЯ;

3.1. Містобудівні особливості та рішення генерального плану університету творчого спрямування в м. Києві.

3.2. Об'ємно-просторове рішення університету

3.3. Архітектурно-планувальні рішення з інтегруванням сучасних вимог. Особливості проектування інтер'єру.

Висновок до третього розділу.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ВСТУП

Актуальність теми. Університет- це не лише освітнє, а й культурне явище, і навіть культурна індустрія. Університети одночасно перебувають на території культури, науки, технологій та суспільних відносин, але передовсім це саме культурний феномен [1]. Вони передають досвід, цінності, практики — культуру в широкому сенсі слова. Крім того, є суто мистецький феномен: наприклад, університетські музеї часто можуть позмагатися за якістю колекцій з великими музеями.

Ще один прояв культури в університетах — модель коворкінгів, креативних просторів, яка з 70-х років розвивалася у Великій Британії. На кампусах уже існувало те, що згодом назвуть креативним простором. Офіс Google зветься кампусами, бо його засновники познайомилися у Стенфорді і культуру університету перенесли у власну компанію.

Також університети беруть активну участь у розвитку креативної сцени. Наприклад, навчання в Університеті імені Томаша Баті у чеському місті Злін будується з максимально органічним поєднанням теорії і практики. Студенти в рамках навчальної програми беруть участь у Zlin Design Week, де працюють у креативних проєктах менеджерами, створюють експозиції, проводять екскурсії.

На території сучасної України, за часів здобуття незалежності, кількість побудованих університетів до смішного мала [2], а сучасних кампусів, адаптованих для використання новітніх технологій взагалі лише один (Український Католицький Університет у 2015 році в місті Львів)

Через архітектурно-планувальне рішення можна покращити продуктивність праці людини, стимулювати свідомість на творчий розвиток та ще багато позитивних впливів можна викликати лише завдяки правильному проєктуванню [3]. На жаль, продивившись вітчизняні приклади університетів, можна зробити висновок- або будівля стара і не адаптована під сучасну людину, або архітектурно-планувальне рішення університету викликає смуту та пригнічення.

Якісна освіта допомагає людині сформувати картину світу, вмикає її інтелект, фізичні параметри, соціальні зв'язки, і усе це дає нову якість і життя, і ведення бізнесу. Як правило, тенденцію повернення до навчання ми бачимо серед людей, що вже відбулися: це інвестори, топ-менеджери. З одного боку, навчання для них — це свого роду сатисфакція, можливість відчутти свою значущість, а з іншого боку, воно потрібне, щоб здійснювати якісне управління, де об'єктом є не так люди, як системи. Тож доводиться формувати системне мислення [4].

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Тема дослідження збігається із завданнями законодавчих актів, а саме: Закон України від 14.12.2010 № 2778-VI «Про культуру»; Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI «Про регулювання містобудівної діяльності»; Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII «Про освіту».

Тема магістерської роботи пов'язана із тематикою науково-дослідної роботи кафедри теорії архітектури: «Теоретичні основи архітектури громадських будівель та комплексів» за № 0117U005420.

Найбільш вдалим прикладом університету спеціального напрямлення можна вважати проєкт Карпентер-Центру візуальних мистецтв, що був побудований у Кембріджі, штат Масачусетс, США у 1962 році Ле Корбюзьє [5]. В цьому проєкті архітектор поглиблено вивчив тему семантики приміщень, тому і проєкт вийшов досить цікавим. Серед вітчизняних архітекторів що побудували університети числяться такі імена: Кричевський В.Г. , Померанцев О.Н., Кітнер І.С., Кобелєв О.В., Гопкало В.І., Каток Л.Б., Либєрберг М.Р. та багато інших.

Мета дослідження. Виявити способи впливу об'ємно-просторової архітектури на підсвідомість людини для розкриття її творчого потенціалу. Виявити сучасні методи та принципи формоутворення учбових закладів.

Завдання дослідження.

- Провести аналіз існуючих закордонних та вітчизняних прикладів кампусів, університетів та інших учбових закладів де здобувається вища освіта

для подальшого виявлення основних принципів проектування, зведення, підбору матеріалу та впровадження відповідних інженерних систем.

- Вивчити теоретичні наукові дослідження за літературними джерелами.
- Дослідити психологічні особливості студентів вищих учбових закладів та вплив оточуючого середовища на їх працездатність.
- Встановити фактори, що впливають на формування університетів творчого спрямування, визначити класифікацію університетів творчого спрямування
- Розробити прийоми формування об'ємно-просторової структури університетів творчого спрямування

Об'єкт дослідження: університети творчого спрямування.

Предмет дослідження: Об'ємно-просторова організація університетів творчого спрямування.

Межі дослідження. Основні територіальні дослідження, що будуть проводитись у магістерській роботі, прив'язані до Києва. Часові межі дослідження охоплюють 20-21 ст. Основні дисциплінарні дослідження виконуються у межах соціального аспекту.

Методи наукового дослідження. У дипломній роботі використані наступні методи наукових досліджень:

- Вивчення та аналіз літературних, нормативних та дослідницьких даних з проектування і будівництва університету спеціального спрямування. Аналітичний огляд сучасної наукової літератури по даному питанню;
- Аналіз і узагальнення досвіду з проектування університетів спеціального спрямування;
- Метод експериментального проектування;
- Метод розрахунку кількісних показників для визначення ергономічних параметрів об'єкта.

Наукова новизна одержаних результатів магістерського дослідження.

- Використання новітнього методу формування об'ємно-просторової архітектури що буде впливати на продуктивність праці студента.
- Виявлення прийомів архітектурно-планувальної організації університету художнього спрямування.

Практичне значення одержаних результатів

Наукові пропозиції впроваджено в проектування університету творчого спрямування в м. Києві. Результати дослідження можуть використовуватись у навчальному процесі. Отримані результати будуть доцільні при підготовці завдань на проектування та розробці проектів учбових закладів, в першу чергу університетів спеціального спрямування.

Структура і обсяг магістерської роботи

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, додатку та списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1. ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ УНІВЕРСИТЕТІВ ТВОРЧОГО СПРЯМУВАННЯ

1.1. Історичні етапи формування та розвитку університетів окремого спрямування

Несприятливі історичні умови (відсутність власної централізованої держави, належність окремих українських земель до різних державних утворень) були причиною того, що вища освіта в Україні виникла пізніше, ніж у Західній чи Центральній Європі [7].

Першою університетського рівня в Україні досягла Києво-Могилянська Академія на початку XVII ст. У тому ж сторіччі з'явився й Львівський університет. Нові університети були створені вже в XIX столітті в східній та західній частинах України, які входили на той час до складу Російської та Австро-Угорської імперій.

У СРСР (за зразком Російської імперії) віддавали перевагу класичній німецькій (гумбольдтівський) моделі університету, найкраще пристосований до підготовки державних службовців та інженерів-дослідників, виплекали акцентовано на викладанні природничо-математичних дисциплін середню загальноосвітню школу і відносно просту систему вищої освіти з п'ятирічною тривалістю навчання та єдиним видом диплома загальносоюзного зразка. Жорстке та дрібязкове централізоване планування обумовило надмірне подрібнення предметних областей і створення чисельних вузьких спеціальностей.

У радянські часи вища освіта в Україні швидко розвивалася до початку 1970-х років. У десятки разів збільшилась кількість вищих навчальних закладів, у сотні разів зросла чисельність студентства та викладацького складу. Пріоритетний розвиток забезпечувався технічним, технологічним, медичним, педагогічним та військовим вищим навчальним закладам. Широкий розмах отримали вечірні та заочні форми навчання, які часом

набувають характеру поєднання навчальних закладів з промисловими та сільськогосподарськими підприємствами.

Законодавчою базою трансформації освіти після проголошення незалежності в Україні став демократичний Закон про освіту (червень 1991 р.). Він задекларував гуманізацію і демократизацію вищої школи, уможливив появу нових навчальних закладів різного типу і форм власності, перехід державних вузів на частково платну систему навчання, запровадив систему освітніх та освітньо–кваліфікаційних рівнів вищої освіти.

Наступним кроком стали розробка та ухвалення Державної національної програми “Освіта. Україна ХХІ століття” (1993 рік), яка наголосила на необхідності виходу освіти України на рівень розвинутих країн світу шляхом докорінного реформування її концептуальних, структурних, організаційних засад, а також через подолання монопольного становища держави в освітній сфері.

Вона поставила завдання децентралізації та регіоналізації управління системою освіти, посилення впливу громадськості на прийняття рішень у сфері освітньої політики з поступовим формуванням державно–громадської системи управління освітою, інтеграції у світові освітні структури, забезпечення варіантності освіти тощо. Внаслідок відсутності організаційно–економічного механізму її реалізації, політичної волі керівництва та недосконалого менеджменту в галузі, занадто повільних і не послідовних дій законодавців, постійного скорочення державного фінансування, а також досвіду реалізації масштабних трансформаційних проектів кращі задумки програми досі залишаються нереалізованими. Основним результатом трансформації освітньої системи протягом 90-х років стало запровадження ступеневої системи вищої освіти, а також чотирьох рівнів акредитації вищих навчальних закладів та дипломів їх випускників:

- рівень I —технікуми, а також подібні до них училища й школи, що готують молодших спеціалістів;

- рівень II — коледжі, які готують бакалаврів за чотирьох річною програмою на базі повної загальної середньої освіти;
- рівні III і IV — університети, академії, інститути, які готують бакалаврів і спеціалістів (заклади рівня III), а також магістрів (заклади рівня IV).

Назріла деідеологізація вищої освіти. Яка набула характеру формального вилучення комуністичної ідеології з навчальних закладів. Вищі навчальні заклади отримали більше свободи у визначенні програм соціально–гуманітарних дисциплін, стали заохочувати авторські методики їх викладання, з’явився достатній вибір альтернативних підручників з цих дисциплін. Було фактично демілітаризовано навчальний процес у цивільних вищих навчальних закладах (ліквідовано більшість військових кафедр, військова підготовка перестала бути обов’язковою, скасовано обов’язкове вивчення цивільної оборони). Створено широку мережу вищих навчальних закладів різних рівнів акредитації, заснованих на не державній формі власності, а також самофінансованих державних вищих навчальних закладів, які не отримують державної фінансової підтримки.

Тепер про аспект історичного розвитку архітектурної типології об’єктів культури в структурі університетів- він потребує детального дослідження, що дасть змогу оцінити стан цього питання на теренах України [8]. Серед пріоритетних завдань закладів культури та дозвілля слід відзначити: створення у вітчизняних університетах саме толерантного культурного середовища, яке одночасно сприяє еволюції професійної освіти, збереженню самобутніх національних традицій та надає свободу особистості у виборі культурно-дозвіллевих пріоритетів, а також спонукає студентів до творчого саморозвитку та культурної активності.

Тематика проектування культурно-просвітницьких і культурно-видовищних будівель та комплексів в вищих навчальних закладах недостатньо відображена у спеціалізованій вітчизняній літературі. Існуюча мережа

культурно-просвітницьких і культурно-видовищних закладів при університетах України не відповідає реальним суспільним потребам студентської молоді та впринципі, реаліям часу.

Університети Раннього Середньовіччя стали прототипом сучасного розуміння цих установ. Перші університети не мали своєї матеріальної бази, часто лекції проводились у приватних будинках чи під відкритим небом, а екзамени - в церквах чи монастирях.

Об'єднання майстрів, дослідників і студентів, що не прив'язували себе до певного міста утворили так звані «мігруючі університети»- феномен, що сприяв розповсюдженню науки і освіти. Як наприклад міграція з Болонії до Вінчензи у 1205 році чи з Оксфорда до Кембриджа у 1209 р. В результаті масового від'їзду болонських професорів до Університету Сієни у 1322 році муніципалітет міста вирішив побудувати для науковців каплицю. Це була перша університетська будівля [9]. Впродовж Середніх віків кількість студентів збільшувалась, вони перестали мігрувати, а університети почали створювати власні будівлі.

В XIV - XV столітті на території Німеччини починають формуватися університети, першим серед них став заснований у 1386 році Університет Хейделберга.

У XV столітті в Парижі на лівому березі Сени було збудовано лекторії, колегії, житло і церкви, що належали університету. Ця забудова отримала назву Латинський квартал. Так почали утворюватися так звані «академічні селища.»

На рисунку 1.1. зображена планувальна структура типового англійського університету, що вперше була застосована в Мертон Коледжі Оксфордського Університету. Дана схема базувалася на плануванні монастирів. У міському середовищі створювався замкнений простір університету, потрапити до якого могли лише студенти і персонал. Дана схема є втіленням колегіальної архітектури Оксфорда і Кембриджа, що зберегла свою ідентичність до сьогодні.

Найбільш розповсюдженими будівлями культурно-просвітницького характеру в той час були готичні каплиці і бібліотеки. Готика в архітектурній стилістиці англійських університетів проіснувала набагато довше ніж у всій Європі.

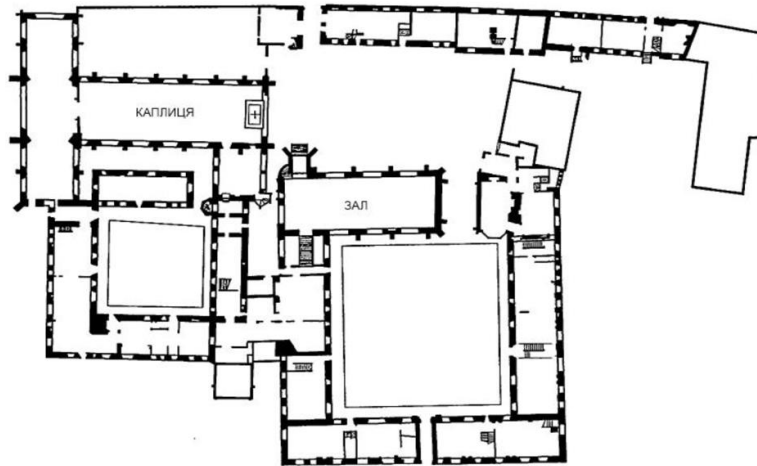


Рис.1.1. Схема генплану Мертон коледжу, Університету Оксфорда, Велика Британія.[10].

Італійські університети пропагували навчання «на дворі», кожен бажаючий міг долучитися до заняття. Це явище отримало назву «публічні університети».

Будівля Palazzo del Vo, що зображена на рисунку 1.2. зведена в 1539 році в Університеті Падова, стала прототипом навчальних просторів Італії та Іспанії періоду Ренесансу.

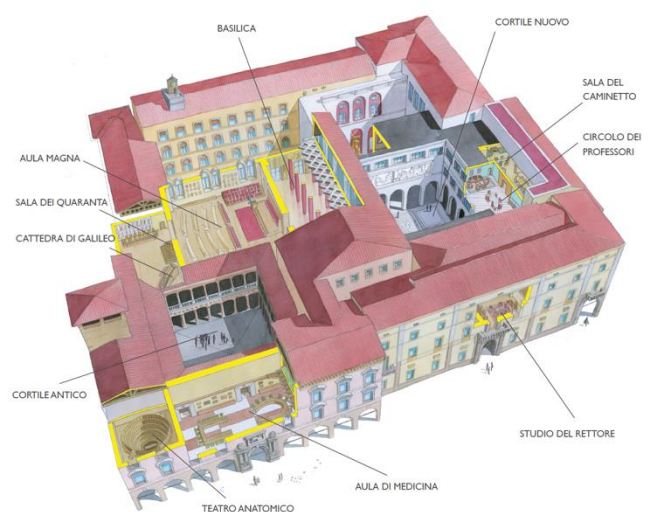


Рис.1.2. Об'ємна схема план будівлі Palazzo del Vo [11].

В дусі суперництва і за даним зразком в Болонському Університеті в 1563 році було зведено Palazzo dell'Archinnasio – будівля галерейного типу з внутрішнім двориком, де розташовані входи до семи лекційних аудиторій права, шести – мистецтва та медицини, та двох великих холів. Ця модель була використана в Південній Америці, коли колонізатори створили свій перший Університет Сан Карло в Гватемалі 1763 року.

З розвитком Ренесансу університети набували відповідні академічні приміщення: лекційні аудиторії у формі амфітеатрів, зали для зібрань, каплиці, бібліотеки та житло. Під патронатом монархів і впливових багатих людей в університетах Європи будувалися дивовижні будівлі.

В другій половині XVII століття в академічних селищах Оксфорда і Кембриджа відбулася архітектурна трансформація. Її ініціатором був Крістофер Рен. Першим втіленням стилю бароко, який він запровадив, є каплиця Коледжу Пемброк. Наступною культурно-просвітницькою будівлею Оксфорда став Шелдоніан Театр (рис. 1.3), тут проводяться музичні концерти, лекції і університетські церемонії.



Рис. 1.3. Шелдоніан Театр Оксфорда, 1668р. [12].

З розвитком Ренесансу університети набували відповідні академічні приміщення: лекційні аудиторії у формі амфітеатрів, зали для зібрань, каплиці, бібліотеки та житло. Під патронатом монархів і впливових багатих людей в університетах Європи будувалися дивовижні будівлі.

Крістофер Рен, англійський архітектор, найвидатніший представник англійського класицизму, ознаменував нову філософію колегіальної архітектури вузів, що замінила середньовічну схему закритого корт-ярдів і пропагувала відкритість, візуальні домінанти та ієрархічність розташування, що характеризувало стиль Бароко.

Основний акцент ставився на координати розташовані на головних осях. Спрямованість і центральний акцент увійшли до академічного архітектурного словника як інноваційна форма не лише в архітектурі англійських коледжів, але й перших американських вузів.

Колонізатори відкинули традиційну для континентальної Європи структуру, яка передбачала відповідальність лише за навчання і приділяла мало уваги студентському побуту.

Американські коледжі віддали перевагу англійським ідеалам – чітко регульованої системи, що охоплювала житлову, соціальну і академічну сфери. Хоч організація американських колоніальних університетів базувалась на англійській колегіальній системі, американці відмовилися від монастирського типу планування. Втіленням колоніального коледжу стали автономні будівлі розташовані на відкритому ландшафті.

На території Коледжу Гарвард [13]. в 1642 році було збудовано велику багатофункціональну будівлю, у плані Е-подібної форми. Під дахом Old College (рис. 1.4.), таку назву отримав цей об'єкт, розташувалися просторий хол, актовий та лекційний зал, їдальня, комунальний житловий простір з кухнею, бібліотека і студентські кімнати. Цей будинок став прототипом архітектури американських коледжів. В кінці XVIII ст. був реалізований проект забудови «академічного селища» Університету Вірджинії – втілення нової парадигми проектування навчального, публічного і культурного простору.



Рис.1.4. Приблизний вигляд будівлі Old College 1642р, США [13].

В кінці XVIII ст. був реалізований проєкт забудови вже цілого «академічного селища» університету Вірджинії – втілення не лише неокласичного стилю в архітектурі, але й нової парадигми проектування навчального, публічного і культурного простору. вузів. Автор - третій президент США Томас Джефферсон.

На центральній осі головного проспекту розташована бібліотека у формі ротонди, з боків проспекту запроектовані 10 павільйонів, об'єднані галереями, тут розміщені навчальні аудиторії і житло професорсько-викладацького складу. За кожним із павільйонів є подвір'я, що слугує рекреаційною зоною і веде до студентських хостелів. Концепція даного просторового вирішення сприяла створенню демократичної спільноти викладачів і студентів, втілити в життя нові культурні і освітні ідеали. Ідея «міста науки» зародилася у XIX ст., її можна відзначити комплексним підходом до планування території університетів, в архітектурній стилістиці переважала Неоготика. На зламі XIX і XX ст. в англійських, а згодом, американських коледжах з'явилися перші будівлі студентських союзів.

В 1926 році в університеті Пітсбурга завершилося будівництво Cathedral of Learning (рис.1.5.) - 42 поверхової будівлі студентського культурного центру. Тут розташовано 27 тематичних класних кімнат різних національностей світу, серед яких є й українська.



Рис. 1.5. Будівля Cathedral of Learning в Університеті Пітсбурга, США [14].

В 1951 році на території кампусу університету Огайо, де в 1896 році вперше в Америці було втілено будівлю студентського союзу, ввели в експлуатацію студентський центр з різноманітним набором функцій та приміщень у відповідності до спеціалізації та потреб коледжу.

В 2005 році в кампусі Університету Лейк Каунті (США) було введено в експлуатацію міжуніверситетський культурний центр. Дана будівля створена для проведення наукових та освітніх програм співробітництва 17 університетів штату Іллінойс, США.

Тож, підсумовуючи все вище написане, в різні часи існувало своєрідне розуміння потреби культурного розвитку студентів, що відображалось в архітектурі. Історія сучасного розуміння терміну «університет» сягає Середньовіччя, а культурними об'єктами того часу були каплиці та бібліотеки.

Всередині минулого століття на теренах США популяризувалося будівництво студентських клубів з різноманітним набором функцій та приміщень у відповідності до спеціалізації та потреб коледжу, а в 90-х роках виникла ідея створення міжуніверситетських культурних центрів. Дані будівлі втілюють ідею співробітництва та обміну досвідом між університетами, чи навіть, країнами.

1.2. Світові тенденції проєктування університетів

Наразі важко точно сказати, коли саме концепція університету як "великої будівлі з колонами" остаточно застаріла. Вже у 1970-80-ті навіть у СРСР нові вузівські будівлі проектували, поступово відходячи від коридорно-аудиторної системи, з великими загальними просторами, атріумами, інтеграцією різних функцій у одному комплексі. Втім, використовувати це тоді ще не вміли – але принаймні зовні модерністські корпуси досить вражаючі.

Зразки сучасної "університетської" архітектури у світі почали з'являтися десь з середини 2000-х – саме коли в нас монтували алеї бюстів видатних науковців і робили євроремонти з "короїдом" та пенопластовим декором на фасадах. У 2010-ті таких будівель – десятки і сотні, вже стандартом є сучасні громадські простори у кампусах, інтеграція навчальної функції з можливостями для розвитку бізнесу, створення лабораторій провідних компаній, бізнес-інкубаторів, конгрес-центрів.

Навчання в університеті – це кардинальний період у житті багатьох людей, але можна з упевненістю сказати, що в умовах сучасності кампус і загальний освітній досвід виглядатимуть дещо інакше, ніж у попередні роки. Школи, коледжі та університети борються з наслідками глобальної пандемії. А у випадку України- до обставин, що будуть впливати на формування освітніх закладів додається ще й обставини війни. Намагаючись зберегти відчуття безпеки та шкільної спільноти велика частина цього включає фізичну трансформацію освітніх просторів.

Сьогодні безпека на першому місці. Студенти, викладачі та співробітники мають почуватися в безпеці та знати, що дотримуються відповідних заходів безпеки. Але дизайн і естетика академічних закладів важливі як ніколи — візуальний і фізичний досвід, який навчає навчальний заклад, є і завжди буде невід'ємною частиною досвіду навчання у відповідних закладах.

Дизайн класної кімнати, кафетерію, гуртожитку чи спільного простору може значно вплинути на те, наскільки добре студент навчається, спілкується та знаходить натхнення. Сьогоднішні тенденції дизайну закладів освіти наголошують на безпеці та комфорті, водночас сприяючи вихованню почуття спільноти та шкільного духу. Тож, почнемо розгляд сучасних тенденцій при проєктуванні університетів, а саме розкриємо питання «зсередини будівлі».

Почнемо з поняття «Проєктування для безпеки» [15]. Безпека, безсумнівно, була головною проблемою серед шкіл, коледжів і університетів для студентів, викладачів і персоналу, які беруть участь у будь-якому вигляді особистого навчання. Згідно з опитуванням Американської ради з питань освіти у 2020 році, безпека, пов'язана з COVID-19, була найгострішою проблемою для ректорів коледжів та університетів.

Програма догляду за дітьми та інших типів особистого навчання CDC рекомендує розставляти парти або прямокутні столи так, щоб усі сидіння були спрямовані в один бік і уникати круглих столів.

Також потрібно застосовувати продукти та елементи дизайну, які легко чистити та обслуговувати. Наприклад коли справа доходить до підлоги, два чудових варіанти – це вінілове покриття та штучна деревина твердих порід, безпечні та довговічні рішення, які легко дезінфікуються та природно стійкі до більшості поширених плям.

Цього року класи виглядатимуть дещо інакше. До COVID-19 учні могли збиратися в коридорах або за партами перед початком уроку. Тепер викладачі були змушені змінити дизайн і планування своїх будівель, щоб збільшити простір, одночасно безпечно розміщуючи учнів і дотримуючись вказівок CDC. Зараз потрібно зосередитись на ідеї простору для індивідуального досвіду та навчання.

Тож розглянемо питання про громадські простори меншого масштабу. Затишні громадські простори були все більшою тенденцією дизайну освіти, але нові обставини сучасності змусили коледжі та університети приймати меншу кількість людей. Багато хто звертається до систем бронювання, щоб

утримувати громадські місця відкритими без проблем безпеки великих натовпів. Наприклад, Музей мистецтв Спенсера при Канзаському університеті вимагає бронювання для відвідування, і кожен, хто бажає навчатися в одній із бібліотек Університету Карнегі-Меллона, повинен забронювати місце онлайн.

Аудиторія – це більше, ніж просто класна кімната; вона створена для того, щоб викладачі та професори могли зробити його «тематичним», але вони повинні робити це безпечно. Сюди входить усе: від рухомих меблів, які легко чистити, і соціально дистанційованих сидінь до портативних технологій і мобільних дошок. Інші варіанти персоналізації аудиторій включають додаткові джерела живлення та розетки, підключення до Wi-Fi та великі монітори для віддаленої трансляції з іншими.

Щодо використання кольору. Колір завжди був чудовим способом освітлити простір. Зараз школи, коледжі та університети використовують колір більше для інструкцій з безпеки, орієнтування, важливих оголошень і візуальних підказок щодо соціального дистанціювання, особливо в частині вивісок.

Окрім поєднання кольорів із заходами безпеки, дизайнери навчальних закладів додають яскраві кольори, щоб оживити простір. В одному прикладі кольорові фрески були додані до трьох терапевтичних кабінетів у результаті співпраці між факультетом мистецтва та дизайну Університету Маунт-Вернон Назарян і програмою комунікацій та розладів у Школі медсестер та медичних наук.

Колір також нещодавно почав використовуватися в Університеті Пенсільванії, коли студенти брали участь у конкурсі дизайну мобільних медичних тестових установок. Дизайн переможця, який зайняв перше місце, включав м'які пастельні тони, щоб забезпечити комфорт пацієнтам.

Колір приміщень, безумовно, є важливим фактором впливу на підсвідомість людини. Кольори та відтінки синього, зеленого та фіолетового, як правило, заспокійливі, тоді як червоні, жовті та помаранчеві створюють відчуття енергії, відповідно до компанії Spectrum Industries, Inc., яка створює

нішеві меблі для класної кімнати. Надлишок кольорів або надто яскраві кольори можуть відволікати увагу.

Щоб створити ефективне та комфортніше середовище — і залучити майбутніх студентів — більше вищих навчальних закладів впроваджують персоналізовані зручності в будівлі та навчальні заклади. Це особливо важливо у 2022 році, оскільки навчальні заклади обмежують кількість людей, які збираються у великих приміщеннях.

Наприклад, коледжі та університети мають кав'ярні швидкого харчування в навчальних корпусах, що означає, що студентам не потрібно відвідувати великі їдальні.

Акустика. Ще один популярний напрямок університетського дизайну. Декоративне покриття для підлоги та стін може викликати відчуття безпеки та комфорту та додати вкрай необхідного візуального інтересу до простору, а також забезпечить важливе акустичне рішення. Вибір підлоги впливає не тільки на зовнішній вигляд кімнати, а й на рівень шуму. Ось кілька рішень щодо виправлення поганої акустики в навчальних будівлях, люб'язно наданих Kirei:

- Килими або штори
- Маскування звуку
- Обробка стелі
- Гнучкі стінові перегородки

Крім того, акустичні підлоги, спеціально розроблені для зменшення шуму, бувають різних типів, розмірів і кольорів.

Комфортний, схожий на домашній дизайн — це тренд майже в усіх галузях промисловості, і освіта не є винятком. Учні більш схильні відчувати мотивацію та успішно навчатися, коли їх оточують функціональні та красиві дизайни, які надихають — і дають їм почуватися безпечно та комфортно. Вибір теплих і привабливих елементів дизайну як для класної кімнати, так і для студентського житла може мати позитивний вплив. Зараз, як ніколи, учням

потрібно почуватися в безпеці в оточенні, яке відчуває себе більш домашнім, що часто може призвести до позитивних результатів навчання.

Зберігаючи будівлю «зеленою». Багато закладів освіти піклуються про навколишнє середовище, тому цілком зрозуміло, що озеленення та стійкість є головними проблемами дизайну. Рослини та «живі стіни» можуть покращити якість повітря, а також доведено, що вони зменшують кількість токсинів у повітрі та підвищують продуктивність. Ще один спосіб додати більше живих елементів у навчальне середовище – це створити відкриті простори для учнів. Функціональні простори в приміщенні та на відкритому повітрі дозволяють вивести на вулицю, додати рослини та дати студентам ще один продумано спроектований простір для використання. Коли мова заходить про екологічні практики прибирання та дезінфекції, більшість обирають екологічно чисті продукти.

Мало того, що природні елементи дизайну заспокоюють і приваблюють, багато студентів сьогодні є завзятими прихильниками навколишнього середовища. Вони хочуть позитивно вплинути на планету, і це може початися саме з університету. Потрібно звернути увагу на екологічні характеристики меблів і оздоблення або ж обрати екологічно чисті продукти, які відповідають будівельним стандартам LEED і WELL, ну і звичайно бути енергоефективними.

Тепер про «зовнішні тенденції». В цьому випадку все досить просто. Університет має транслювати своє призначення, а зокрема його фасадне рішення. Розглянемо декілька закордонних прикладів.

Проект «Tianma new Campus» (рис.1.6.) університету Хунань розташований у дослідницькому парку гірського університету Юелу.

Будівля розташована між горами Тіанма та Юелу на сході та заході, межує зі старим кампусом на півночі та студентськими квартирами Тіанма на півдні, де співіснують дика природа та соціальні заходи.



Рис. 1.6. та рис. 1.7. Проект «Tianma new Campus» Чанша, Китай [16].

Організація вводить ідею кластерної інтеграції. Обґрунтування було організовано на основі предметних атрибутів для забезпечення ефективного та зручного використання функцій, таких як фіз.будівлі, мікроелектронні будівлі та математичні будівлі в групі; У той же час, відповідно до принципу загального зонування, дизайн також усвідомлює зв'язок та інтеграцію різних дисциплін, таких як «Коледж мистецтва та дизайну» та школа програмного забезпечення, які розділяють одну будівлю, щоб забезпечити можливості для міждисциплінарних ідей та запалювати творчої іскри.

Використання промитого водою пісковика як матеріалом для створення зовнішнього вигляду було історично та культурно обґрунтованою ідеєю. Частково тому, що це матеріал (рис.1.7.), який зазвичай використовувався в старому університетському містечку протягом усього часу, а подальші думки виникли з розуміння його власної ідентичності формування атмосфери. Натуральна галька на стіні походить із річки Сянцзян і багато разів відбирається робочою силою. Кожен камінь унікальний, і його відтінки дещо змінюються, разом із випадковими мушлями, біологічними уламками, гравієм та іншими домішками. Усі ці деталі під сонячним світлом створюють сильний теплий тон, неодноразово підкреслюючи кути будівлі та корпусні блоки.

Наступний приклад університету для розгляду це Каліфорнійський коледж мистецтв (рис.1.8.) Кампус Каліфорнійського коледжу мистецтв Jensen Architects / Jensen & Masy Architects розробили огорожувальний фасад для

розширення кампусу. Цей проєкт створює об'єднаний аспірантський кампус площею 50 000 кв. (рис.1.9.)

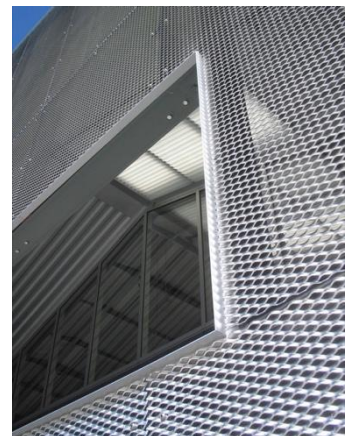


Рис. 1.8., рис. 1.9. та рис.1.10. Кампус Каліфорнійського коледжу мистецтв США, Сан-Франциско [17].

Розширена алюмінієва сітка (рис.1.10.) утворює відкриту стіну на краю вулиці. За сітчастою оболонкою знаходяться дві попередньо сконструйовані сталеві будівлі, в яких розміщено шістдесят вісім індивідуальних студій художників, класи, адміністративні офіси та виставкові приміщення. Відкритий простір між будівлями утворює подвір'я з тіньовими деревами та відкритими майстернями.

Гарним прикладом університета, що транслює своє призначення через фасадне рішення також можна вважати Литовський університет наук про здоров'я «Медична академія. Факультет громадського здоров'я» (рис 1.11.)

Містобудівна структура кампусу в основному сформувалася в період 1930-1937 років і в цілому занесена до реєстру культурної спадщини. Він містить 8 модерністських будівель спадщини, зведених до 1939 року з кількома пізнішими доповненнями архітектури радянської доби.

Будівля розташована таким чином, щоб розширити безперервну лінію забудованого середовища, сформовану в оригінальному генеральному плані, головний вхід звернений до центральної пішохідної осі, що проходить через ділянку.



Рис 1.11. Литовський університет наук про здоров'я «Медична академія. Факультет громадського здоров'я» / Архітектурне бюро G.Natkevicius & Partners. Каунас, Литва [18].

Найпримітивніший спосіб будівництва – заснований на системі бетонних несучих стін, плит і колон – був обраний свідомо, щоб відповідати ідеалам раціонального будівництва, прикладом якого є міжвоєнна модерністська архітектура навколишніх будівель, а також отримати максимальну вигоду від державної інвестиції.

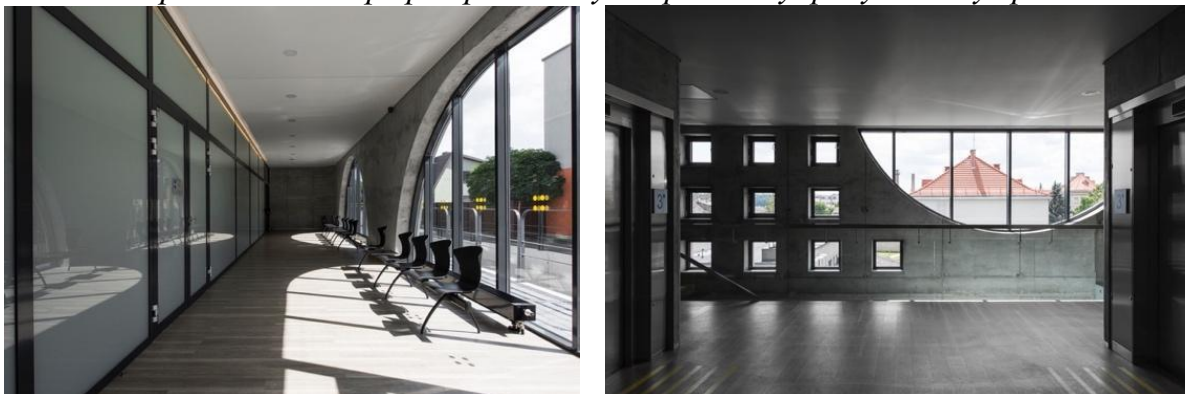
Було докладено багато зусиль, щоб оптимізувати структуру, щоб досягти елегантності та економічності. Фасад із майже білої штукатурки м'якої текстури підкреслює твердий, монолітний об'єм і натякає на вплив навколишньої модерністської архітектури на проєкт (рис.1.12.).



Рис 1.12. Фасад університету факультету громадського здоров'я [18].

В інтер'єрі намагаються уникати декору і акцентують увагу на сирих первинних матеріалах: бетоні, скляних перегородках, дерев'яній підлозі. (рис. 1.13.), (рис. 1.14.)

Рис 1.13. та рис.1.14. Інтер'єрне рішення університету факультету громадського



здоров'я [18].

1.3. Аналіз вітчизняного досвіду проєктування і будівництва університетів творчого спрямування.

Первістком "нових університетів" в Україні стала Могилянка. Хоча історію Національного університету "Києво-Могилянська академія" і прийнято простежувати аж від 1615 року, фактично ж це був перший університет вже незалежної країни, створений "з нуля", хоч і на базі існуючого кампусу [19].

У колишній садиби Братського монастиря, де розташовуються історичні корпуси "старої" Могилянки, ще у 1940-х розмістилося Київське вище військово-морське політичне училище. Згодом територія вишу розширилася на ще один квартал ближче до набережної, з класичними радянськими вузівськими будівлями.

Проєкт Могилянки можна вважати успішним – вуз регулярно в українському топі і потрапляє в міжнародні рейтинги. Наскільки допомогли цьому "старі стіни" – питання, адже в 90-ті мало хто цим переймався. "Старий" академічний корпус і досі слугує візуальним брендом Могилянки, однак

навчання відбувається переважно у морально застарілих будівлях з аудиторно-коридорною системою.

Схожа історія – відродження Острозької академії [20], заснованої вперше ще у 1576 році у невеликому містечку Острог, що у сучасній Рівненській області. Відродження розпочалося у 1994 році, діє академія у приміщеннях колишнього монастиря капуцинів (1775-1832 років побудови) та жіночого училища ім. графа Дмитра Блудова (1865-1922 рр.), а також в новозбудованому корпусі. Архітектура останнього – поєднання "історичної" вежі і деяких інших елементів з модним у 2000-ні скляним фасадом і досить простим дахом.

Загалом 2000-ні – час відродження економіки і буму вищої освіти, особливо у гуманітарній сфері. Бюджети вузів вже дозволили займатися і ремонтно-будівельними роботами. Класичний приклад вузівської архітектури того часу – Ірпінська податкова академія, з модними на той час великими тонованими вікнами і водночас псевдо історичними елементами. На той час перетворення кампусу торфо розвідувального технікуму було вражаючим, а вуз – досить престижним.

Натомість інший новостворений вуз – Сумська академія банківської справи [21], заснована у 1996 році, виглядає більш презентабельно саме за рахунок розташування у історичних будівлях, зокрема – Першої жіночої гімназії. В кампусі є і новітні будівлі – бібліотека, оздоровчо-спортивний комплекс, готель-гуртожиток...

Втім, переважно вузи займаються благоустроєм – алеї, лавки, різноманітні пам'ятники вченим чи іншим діячам, кількість яких часто виходила за межі здорового глузду. Яскравий приклад, з тих-таки 2000-х – Міжрегіональна академія управління, де на території розмістили скульптурні композиції Семи чудес світу (крім безлічі пам'ятників звісно).

Зараз скульптурними групами з бюстів у вузах не здивувати – але привабливості і комфорту для кінцевих бенефіціарів, тобто власне студентів, вони кампусам не додають. З невеликих, але помітних і ефективних

урбаністичних рішень як приклад можна навести НТУУ "Київський політехнічний інститут ім.І.Сікорського" [22]. Кілька років тому центральну вулицю кампусу – Політехнічну – перетворили на пішохідну, водночас "прибравши" тротуари – вся поверхня вулиці виконана в один рівень. А перед головним корпусом спиляли старі ялини, відкривши фасад, та зробили чудовий сонячний газон – популярне місце фотосесій. Боротьба за право ходити, сидіти, лежати на газоні тривала недовго – за це вже тут не ганяють (хіба системою поливу).

І це з сучасного українського досвіду звісно не все – але показове. Незважаючи на "євроремонти", статуї і бюсти, газони і лавки, переважно кампуси українських вузів досі залишаються у минулому столітті. А поширене уявлення про "ідеальний вуз", де головне – класична "будівля з колонами", ще з позаминулого століття.

Наразі найсучаснішою вузівською будівлею України цілком можна назвати Центр Митрополита Андрія Шептицького Українського католицького університету, що у Львові [23]. Приватний вуз релігійного спрямування (де викладають і природничі спеціальності) почав "будуватися" з нуля у 2008 році, а у 2017 році відкрився власне Центр Шептицького, де у єдиному просторі розмістилися аудиторії, конференц-зал та бібліотека.

Тепер розглянемо проєкти державних університетів творчого спрямування. Як вже було написано вище: «Університет творчого спрямування» можна адаптувати як: університет візуальних мистецтв, університет архітектури та дизайну, університет музичних мистецтв і тому подібні університети де потребується творчий розвиток студента.

Почнемо з національної академії образотворчого мистецтва і архітектури [24]. Єдиний в Україні багатопрофільний вищий навчальний заклад художньої освіти, що має академічне спрямування і готує українських фахівців живопису, скульптури, графіки, театральнo-декораційного мистецтва, а також архітектури, реставрації творів мистецтва, ну і звичайно мистецтвознавства та арт менеджменту (рис.1.15.)



Рис 1.15. Головний навчальний корпус НАОМА, Київ, Україна [24].

Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури є спадкоємицею Української академії мистецтва, створеної 18 грудня 1917 з ініціативи видатних діячів культури, науки і мистецтва — академіка Михайла Грушевського, вчених Дмитра Антоновича і Григорія Павлуцького, художників Василя Кричевського, Федора Кричевського, Вадима Меллера, Михайла Бойчука, Олександра Мурашка, Георгія Нарбута, Миколи Бурачека.

Урочисте відкриття Академії відбулося 22 листопада (5 грудня) 1917 року в приміщенні Української Центральної Ради. 5 (18) грудня того ж року Українська Центральна Рада ухвалила Закон про Українську Академію Мистецтв, а також її Статут.

Постановою Кабінету Міністрів України від 17 грудня 1992 року закладові повернуто первісну назву — Українська академія мистецтв, а відповідно до постанови Кабінету міністрів України від 17 березня 1998 року вона стала Академією образотворчого мистецтва і архітектури.

Як визначному мистецькому осередкові в освіті, за значні досягнення у навчальній і науковій діяльності, підготовці мистецьких і науково-педагогічних кадрів у галузі образотворчого мистецтва і архітектури академії

Указом Президента України від 11 вересня 2000 року надано статус Національного навчального закладу.

У НАОМА діють такі факультети:

- живопису,
- графіки,
- архітектури,
- теорії та історії мистецтва,
- скульптури,
- реставрації творів мистецтва,
- графічного дизайну,
- сценографії та кіносценографії.



Рис 1.16. та 1.17. Творчий процес в стінах НАОМА, Київ, Україна [24].

Львівська національна академія мистецтв (рис 1.18. та 1.19.) — державна мистецька школа вищої освіти у Львові, Україна [25].



Рис 1.18. та 1.19. Головний фасад Львівської національної академії мистецтв [25].

Заснування ЛДПДМ було наслідком тривалої традиції мистецької освіти у Львові. Сьогодні ЛНАМ – це сучасний, динамічний і монолітний колектив фахівців, який надає якісні професійні знання понад 1000 студентів на чотирьох факультетах та в своєму підрозділі у місті Косів – в Інституті прикладного та декоративного мистецтва ЛНАМ.

Ідея створення у Львові мистецького навчального закладу була втілена в 1876 році шляхом заснування Художньо-промислової школи, яка переважно готувала фахівців декоративно-ужиткового і декоративного мистецтва.

В 1946 р. на базі Львівської художньо-промислової школи було засновано Львівський державний інститут прикладного та декоративного мистецтва (ЛДПДМ). З вересня 1946 року в ЛДПДМ було відкрито навчання на п'яти факультетах.

Факультети та інститути:

- Факультет образотворчого мистецтва і реставрації
- Факультет декоративно-прикладного мистецтва
- Факультет дизайну
- Факультет історії і теорії мистецтв
- Косівський інститут прикладного та декоративного мистецтва
- Косівське училище прикладного та декоративного мистецтва

Специфіка нового закладу освіти враховувала локальні особливості розвитку художньо-промислового спектру творчих спеціальностей, притаманних для мистецького шкільництва Галичини кінця XIX століття. В діапазоні від академічного реалізму, імпресіонізму до розмаїтих модерністських течій в освітній процес закладалася творчо-педагогічна методологія, яка в умовах стандартів тоталітарного суспільства зуміла зберегти важливі критерії вільного творчого пошуку, що визначило подальшу

перспективу розвитку академії як національної фахової школи європейського зразка.

У 1994 р. інститут реорганізований у Львівську академію мистецтв, а 21 серпня 2004 р. за «вагомий внесок у розвиток національної освіти і науки, загальнодержавну і міжнародну діяльність» їй було надано Указом Президента України статус національного вищого навчального закладу.

Кафедри, що є у Львівській академії мистецтв:

- Монументально-декоративної скульптури
- Реставрації творів мистецтва
- Актуальних мистецьких практик
- Академічного рисунку
- Кафедра академічного живопису
- Художньої кераміки
- Художнього текстилю
- Художнього металу
- Художнього дерева
- Графічного дизайну
- Дизайну середовища
- Дизайну костюму
- Історії і теорії мистецтва
- Менеджменту мистецтва



Рис 1.20. Творчі виставки та перегляди в стінах Львівської національної академії мистецтв

Харківський національний університет мистецтв ім. І. П. Котляревського (рис.1.21.) — державний вищий навчальний заклад IV рівня акредитації, підпорядкований Міністерству культури та інформаційної політики України, розташований у Харкові [26].



Рис 1.21. Харківський національний університет мистецтв ім. І. П. Котляревського

ВНЗ утворено в 1917 році як Харківська консерваторія на базі музичного училища, що існувало з 1883 року під егідою Харківського відділення

Імператорського російського музичного товариства. 1924 року Консерваторію перетворено на Музично-драматичний інститут, з якого 1934 виділено музичний факультет і на його основі знову створено Консерваторію. Паралельно, на базі музично-театрального інституту постала театральна школа, яка 1939 року була перетворена у державний театральний інститут.

Харківська державна консерваторія діяла до 1963 р. і мала 8 факультетів:

- фортепіано
- оркестрові і народні інструменти
- спів
- хорове диригування
- музикознавство
- композиція
- музичні дослідження

У 1963 році консерваторія і театральний інститут були перетворено на окремі музичні і театральні факультети у складі новоствореного Харківського державного інституту мистецтв ім. І. П. Котляревського. 17 березня 2004 р. Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 143-р «Про реорганізацію Харківського державного інституту мистецтв імені І. П. Котляревського» інститут реорганізовано в Харківський державний університет мистецтв ім. І. П. Котляревського.

Висновок до першого розділу

Згідно проведеного огляду літературних джерел, в різні часи існувало своєрідне розуміння потреби культурного розвитку студентів, що відображалось в архітектурі. Історія сучасного розуміння терміну «університет» сягає Середньовіччя, а культурними об'єктами того часу були каплиці та бібліотеки. В часи Ренесансу в структурі університетів з'явилися

зали для зібрань та аудиторії у формі амфітеатрів. Епоху Бароко можна охарактеризувати створенням при університетах музичних залів та театральних будівель.

Наступний етап розвитку - колоніальні університети Америки. Втіленням колоніального коледжу стали автономні багатоцільові будівлі розташовані на відкритому ландшафті. В кінці XVIII ст. був реалізований проект забудови «академічного селища» Університету Вірджинії – втілення нової парадигми проектування навчального, публічного і культурного простору. Ідея «міста науки» зародилася у XIX ст., її можна відзначити комплексним підходом до планування території університетів, в архітектурній стилістиці переважала Неоготика.

На зламі XIX і XX ст. в англійських, а згодом, американських коледжах з'явилися перші будівлі студентських союзів. В середині минулого століття на теренах США популяризувалося будівництво студентських клубів з різноманітним набором функцій та приміщень у відповідності до спеціалізації та потреб коледжу, а в 90-х роках виникла ідея створення міжуніверситетських культурних центрів. Дані будівлі втілюють ідею співробітництва та обміну досвідом між університетами, чи навіть, країнами.

Щодо вітчизняних прикладів: проаналізувавши наведені приклади, можна виділити декілька яскравих ознак навчальних закладів творчого спрямування, що потрібно буде врахувати при проектування однотипної будівлі. По-перше, мистецтво потребує демонстрації, тож мають бути оглядові зали, або ж виставкові приміщення серед студентів. По-друге, фасад університета також має нести свій «спіч», показувати своє призначення та приналежність до творчої спільки. В рівній долі ми маємо розрахувати об'ємно-просторову архітектуру між тенденціями, сучасними рішеннями, мейнстрімом та між візуально формуючими аспектами університетів мистецтв, які були набуті сторіччями.

Також, неможливо не помітити, що університети України саме творчого спрямування старі. Роки їх побудов, в основному, датуються початком 20-го

століття. Тож, тема данного магістерського дослідження набуває ще більшої актуальності на сучасному архітектурному просторі.

Звісно, новий університет – це не просто будівлі з сучасною архітектурою і функціональне внутрішнє планування. Це насамперед "соціальна машина" університету – і без бачення, як вона працюватиме, годі наймати лекторів і кликати студентів. Її створення – тисячі годин дискусій і роки напрацювань.

Але щоб не казали, архітектура і планування, як прояв буття, формує нашу свідомість. І творити щось зовсім нове краще у нових стінах і просторах.

РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ УНІВЕРСИТЕТІВ ТВОРЧОГО СПРЯМУВАННЯ

2.1. Методичні підходи до формування університетів творчого спрямування. Класифікації закладів творчого спрямування.

«Архітектурне середовище покликане задовольняти потреби людини і є важливим ресурсом для цього»- поняття, що є основою при проектуванні.

Упродовж усього свого життя людина перебуває у контакті з довкіллям, яке вона вдосконалює відповідно до еволюційних процесів своєї життєдіяльності. Сучасне довкілля суттєво відмінне від природного середовища наших пращурів, збільшилась концентрація візуальної інформації, врізнобарвився та розширився спектр колористики, архітектурні об'єкти набувають різних форм та розмірів. Нині архітектурне середовище – це важливий та невід'ємний складник життєвого середовища людства, що створюється та видозмінюється в результаті діяльності людини та має безпосередній вплив на кожного мешканця цього середовища.

Можна погодитися з авторами підручника «Основи дизайну архітектурного середовища», які визначають архітектурне середовище як множину і цілісність внутрішніх і зовнішніх просторів, форм і структур, що забезпечують повноцінну життєдіяльність людей на засадах зведення архітектурно-містобудівних і дизайнерських законів і правил. [31]

Іншими словами, архітектурне середовище – це довкілля, в яке людина потрапляє, виходячи за межі свого помешкання: фасади будинків, сквери, дороги, зелені насадження, площі – все, що оточує її на вулиці. Отже, архітектурне середовище будемо розглядати як сукупність усіх архітектурних об'єктів та їхній ансамбль, в якому є і створене людьми, і природні компоненти.

Людина пізнає навколишній світ за допомогою пізнавальних психічних процесів, і архітектурне середовище тут не є винятком: спочатку сукупність

зорових, тактильних, слухових, нюхових та кінестетичних відчуттів дає змогу утворити певний образ, який відразу людина оцінює емоційно на терезах привабливості/ непривабливості. [32]

Когнітивісти аналізують, «як людина отримує інформацію про світ, як ця інформація презентується людині, як зберігається в пам'яті, перетворюється на знання, які потім впливають на нашу увагу і поведінку»

Кожна людина має персоніфіковану картину світу, яка є основою адаптації до зовнішніх умов. С. Мілграм розробив методи, які описують ментальні моделі архітектурного середовища в свідомості кожного жителя цього середовища, так звані ментальні карти. Ці розробки продовжувались у дослідженнях К. Лінча, який стверджував, що емоційне благополуччя людини передбачає наявність позитивного образу середовища.

Можна погодитися з ідеєю Г. Саймона, згідно з якою складне та різноманітне середовище людини можна звести до спрощених моделей. Тобто кожне архітектурне середовище можна розділити на моделі за певними характеристиками, які мають позитивний або негативний вплив на жителів цього середовища і на основі характеристик позитивних моделей формувати таке архітектурне середовище, яке б сприяло підвищенню рівня благополуччя людини, яка контактує з цим середовищем. [33]

У рамках поведінкового підходу досліджують феномен «просторова поведінка» та визначають його специфіку та кореляти. Р. Баркер, спираючись на концепцію біхевіоризму, стверджує, що середовище і поведінка корелюють між собою: у впорядкованому та естетично привабливому середовищі люди менше схильні смітити та вчиняти акти вандалізму. Щоб забезпечити певний тип поведінки людей, потрібно створити середовище з певними властивостями.

Розглянемо типи просторів, що впливають на просторову поведінку людини: простір тіла, простір взаємодії, особистий простір та публічний простір. Феномен «простір тіла» на рівні окремого суб'єкта вивчав Р. Соммер, який припускав, що людина сприймає навко- лишній простір як продовження

самої себе. Цей простір оточує людину як сфера з усіх боків, відмінність полягає лише у розмірах. Р. Соммер стверджував, що агресивні люди мають більші кордони особистого простору, тому вони напружуються та реагують агресивно, якщо інші особи порушують ці кордони (найчастіше не маючи злого наміру).

Аналізуючи простір взаємодії, потрібно враховувати безпосереднє усвідомлення близькості іншого, в результаті якої актуалізуються загальні норми поведінки. Оскільки інтенсивність контакту у спілкуванні регулює дистанцію між людьми, розглянемо класифікацію дистанцій спілкування, яку запропонував Е. Холл:

- персональна дистанція (від 45 см до 120 см) – це оптимальна дистанція для спілкування, якої зазвичай люди дотримуються;
- соціальна дистанція (від 120 см до 4 м) – дистанція, якої дотримуються для спілкування з чужими людьми в рамках формального спілкування;
- публічна дистанція (більше 4 м), яку застосовують для виступів перед великою аудиторією людей. [34]

Кожна людина обирає дистанцію в спілкуванні несвідомо і завжди реагує, якщо ця дистанція не відповідає її нормам. Ці норми стають одним з важливих критеріїв комфортності архітектурного середовища: в ньому відбуваються людські контакти.

Важливе місце в дослідженні архітектурного середовища займає психосемантичний підхід, сутність якого вдало відображено в словах О. Леонтьєва, які не втрачають актуальності: «Звертаючись до людини, до свідомості людини, я повинен ввести ще одне поняття – поняття про п'ятий *квazівимір*, в якому людині відкривається об'єктивний світ. Це – смислове поле, система значень». [35]

Психосемантичний підхід об'єднує психологічні дослідження значення, які є одиницею психічного відображення навколишнього світу. В контексті взаємодії людини з архітектурним середовищем можна стверджувати, що кожна людина виробляє власну систему значень, крізь призму якої вона

сприймає архітектурне середовище. Сприймаючи архітектурне середовище, людина не фіксує лише форму, колір чи сукупність окремих характеристик, а створює цілісний образ цього середовища як систематизованого об'єкта. Іншими словами, в процесі сприймання архітектурного середовища як цілісної системи в свідомості людини відбувається певна категоризація відповідно до її власної системи значень. [36]

Основним методом дослідження цього підходу є метод реконструкції суб'єктивних семантичних просторів, де семантичний простір – це простір систематизованих ознак, певна система категорій, яка описує об'єкти середовища. [37]

Отже, методологія психосемантичного підходу дає можливість побачити систему значень архітектурного середовища через ставлення до нього людини, яка його сприймає. Психосемантичний підхід дослідження взаємодії людини з архітектурним середовищем спрямований на унікальне виявлення системи значень людини та групи людей про певне архітектурне середовище і дає змогу визначити вплив цього середовища на людину.

Людина створює архітектурне середовище як рукотворну умову свого фізичного та психічного комфорту. Об'єднавши базові ідеї зазначених вище підходів, можна представити таку функціональну модель впливу архітектурного середовища на психологічне благополуччя його відвідувачів:

– когнітивний компонент: сприймання архітектурного середовища, створення його образу, формування ставлення до нього, формування системи значень і символів тощо;

– афективний компонент: емоційне ставлення та оцінка за критеріями «подобається/ не подобається», «прекрасне/потворне», «моє/не моє», емоційне напруження/емоційна релаксація тощо;

– особистісно-мотиваційний компонент: задоволення потреби в безпеці, надійності, причетності, особистісному зростанні, само- реалізації тощо;

– поведінковий компонент: сприяння або перешкоджання певним видам діяльності, можливості комунікації з іншими тощо.

Тепер потрібно розібратись з поняттям «університети творчого спрямування». Сама творчість — діяльність людини, спрямована на створення якісно нових, невідомих раніше духовних або матеріальних цінностей (нові твори мистецтва, наукові відкриття, архітектурні, інженерні чи інші інновації тощо). Необхідними компонентами творчості є фантазія, уява, психічний зміст якої міститься у створенні образу кінцевого продукту (результату творчості).

Творчість може розглядатися у двох аспектах: психологічному й філософському. Психологія творчості досліджує процес, психологічний «механізм» протікання акту творчості як суб'єктивного акту індивіда. Філософія розглядає питання про сутність творчості, що по-різному ставилося в різні історичні епохи.

Одним із перших виділяє поняття творчості давньогрецький філософ Платон і ця творчість має універсальний характер. Так, у діалозі “Бенкет” зустрічається таке визначення творчості: “Усякий перехід з небуття в буття — це творчість, і, отже, створення будь-яких творів мистецтва й ремесла можна назвати творчістю, а всіх творців — їхніми творцями»

Ряд дослідників, зокрема Ганс Айзенк та Фредкінсон вважають, що позитивні емоції активують асоціативне мислення, а також, розфокусовуючи увагу, збільшують поле для добору фактів, що стосуються опрацьованої проблеми.

З іншого боку, ряд дослідників вважають, що і негативні емоції можуть підвищити креативність. Наприклад, Арнольд Людвіг, вивчаючи діяльність 1005 особистостей ХХ століття знайшов слабкий, але значущий зв'язок між депресіями і творчими досягненнями.

Оскільки факторів для розвитку депресії в сучасному світі, на жаль, більш ніж достатньо- при проєктуванні сучасних університетів архітектори мають створити заклад, що буде викликати саме позитивні емоції. Такого типу емоції це не завжди про радість, це також і спокій, натхнення, зацікавленість, розуміння що ти на своєму місці.

Підсумовуючи вище написане визначення- робимо висновок, що допоможе при проєктуванні університетів творчого спрямування. Філософія творчості- набуває індивідуальне вміння, що буде досягнуте шляхом вивчення різних дисциплін, які будуть представлені в програмі курсів від університета.

А от психологія творчості- це більше про процес творчості. Не можливо врахувати всі аспекти впливу на даний процес, проте в даному дослідженні я виділяю ті, що залежать напряду від об'ємно-просторової архітектури університета.

До того як почали будуватись університети для тих хто хоче здобути офіційний рівень освіти за творчою спеціальністю, існували творчі школи, або ж так звані «академії мистецтв»

Академії мистецтв – творчі спільноти та організації майстрів мистецтва, знавців та аматорів мистецтв, а також навчальні заклади, покликані зберігати та розвивати традиції мистецтва, брати участь у «формуванні естетичних поглядів епохи, критеріїв та норм художньої творчості, створення на цій основі художньої школи професійної освіти» [38]

Перші Академії мистецтв виникали в епоху Відродження в Італії у зв'язку з інтересом до античності, що формується, як актуальній основі художньої творчості. Вони виростали з ремісничих спільнот та майстерень художників, у яких проходили початкову підготовку їх учні та підмайстри.

Школи для підготовки художників засновувалися приватними особами, просвітителями та меценатами, а також державними діячами та монархами. Тому в епоху класицизму XVII-XVIII століть більшість академій у країнах Західної Європи та Росії іменувалися королівськими або імператорськими.



Рис 2.1. Марія Башикірцева “В студії” 1881 р

Малювальні школи давали учням початкові знання мистецтво живопису, малюнку і скульптури, і навіть освіту всім бажаючим присвятити себе вивченню мистецтва. Такі школи, а також періодичні та постійні виставки картин ставали засобом художньої освіти. Наприклад, малювальна школа Товариства заохочення мистецтв у Санкт-Петербурзі, вечірні рисувальні класи Академії мистецтв, Московського Училища живопису, скульптури та архітектури, Центрального училища технічного малювання барона Штігліца, школи малювання при благодійних товариствах та промислових підприємствах.

Без діяльності академій неможливо уявити розвиток мистецької культури ХІХ—ХХ століть. Але водночас академії часто «перетворювалися на оплот консерватизму і піддавалися критиці із боку представників новаторських художніх течій»

У Стародавній Греції академією називалася філософська школа, заснована 388 р. до н. е. Платоном на зразок піфагорійського братства.

В епоху італійського Відродження з метою вивчення античної філософії у 1462 р. у Флоренції при дворі Козімо Медічі Старшого за участю М. Фічіно була створена Платонівська Академія (рис.2.2)



Рис 2.2. Академія Платона. Афіни, Греція [39]

У 1542 р. у Римі з метою вивчення античної архітектури та правил, викладених у трактаті Вітрувія, видатним архітектором і теоретиком А. Палладіо було засновано Вітрувіанську Академію, або Академію доблесті (Accademia della Virtù).

В 1587 (у деяких джерелах називається 1583 або 1600) Хендрік Гольціус, Корнеліс Харлемський і Карел ван Мандер організували в Харлемі (Нідерланди) Харлемську академію мистецтв, або, як її пізніше стали називати, Харлемську академію маньєристів. [40]

У Франції в епоху короля Людовіком XIV, в 1648 стараннями кардинала Мазаріні засновується Королівська Академія живопису, яку очолив перший портретист короля Шарль Лебрєн, і Королівська академія скульптури «Académie de peinture et de sculpture», до якої в 1671 приєднав Королівську академію архітектури «l'Académie d'architecture», реорганізовану в 1699 Жулем Ардуен-Мансаром. Її очолив видатний французький архітектор, теоретик та педагог Франсуа Блондель Старший.

Окремо існувала Королівська академія написів, створена для уславлення діянь короля Людовіка. Після першої французької революції академії з'єдналися до Національного інституту мистецтв і наук. [41]

Під час Французької революції роботу академії було припинено, а потім перейменовано на Академію живопису та скульптури (Academie de Peinture et de Sculpture). У 1816 році відбулося об'єднання з двома іншими мистецькими організаціями: Музичною академією та Академією архітектури, внаслідок чого утворилася Академія образотворчих мистецтв.

З 1817 вона стала називатися Національною вищою школою образотворчих мистецтв, але в просторіччі її продовжували називати паризькою Академією мистецтв. Школа образотворчих мистецтв має незалежне становище щодо інших академій, але щорічно бере участь у спільних засіданнях. Вона поділяється на п'ять відділень та має значний капітал для забезпечення премій та проведення конкурсів.



Рис 2.3. Інститут Франції Париж, Франція

У XVII столітті Академії мистецтв створювалися за бажанням урядів. Гуртки художників перетворювалися в академії з призначенням їх членам утримання для влаштування виставок та закордонних подорожей. Приклад Франції почали наслідувати й інші європейські уряди.

У 1706 році в Болоньї живописець і гравер Джамп'єстро Дзанотті та інші художники зустрілися в Палаццо Фава (будинку багатого мецената та художника Еркола Фава), щоб заснувати нову академію. "Академія живописців" (Accademia dei Pittori) була урочисто відкрита в будинку вченого Луїджі Фердинандо Марсілі 2 січня 1710 року. Її статут було затверджено папою Климентом XI у жовтні 1711 року, і академія отримала назву «Академія Клементина» (Accademia Clementina). Нова Академія стала частиною Інституту вільних наук та мистецтв (Istituto delle Scienze e Arti Liberali), заснованого за підтримки папи 12 грудня 1711 року. У 1714 році Інститут змінив свою назву на Accademia delle scienze dell'Istituto di Bologna.

В Англії живописець-портретист Дж. Рейнолдс та інші художники у 1768 р. заснували Королівську Академію мистецтв у Лондоні. На початку ХХ століття Лондонська Royal Academie of Arts; діяла як приватне суспільство: уряд зі свого боку не вживав заходів, що сприяли розвитку мистецтв, крім влаштування рисувальних класів. З 1802 р. Академія мистецтв діяла США. [42]

Усі вищі навчальні заклади України в першу чергу поділяються за формою власності.

Вищий навчальний заклад державної форми власності – це вищий навчальний заклад, що заснований державою і фінансується з державного бюджету і підпорядковується відповідному центральному органу виконавчої влади.

Вищий навчальний заклад комунальної форми власності – вищий навчальний заклад, заснований місцевими органами влади, що фінансується з місцевого бюджету і підпорядкований місцевим органам влади.

Вищий навчальний заклад приватної форми власності – вищий навчальний заклад, заснований на приватній власності і підпорядкований власнику чи власникам.

Університети, академії, інститути, консерваторії можуть здійснювати навчання за всіма типами програм підготовки (молодший спеціаліст, бакалавр, спеціаліст, магістр, кандидат наук), а також за програмами післядипломної

освіти. За досягнення найвищих показників у науково-дослідницькій діяльності університету (академії) може бути надано статус національного.

Взаємозв'язок рівнів акредитації із освітньо-кваліфікаційними рівнями наведено на рис. 2.4.



Рис 2.4. Взаємозв'язок рівня акредитації з освітньо-кваліфікаційним рівнем

Вищий навчальний заклад приватної форми власності – вищий навчальний заклад, заснований на приватній власності і підпорядкований власнику чи власникам.

У Законі України „Про вищу освіту” [1] в розділі VI в ст. 28 зазначено, що в Україні діють такі типи вищих навчальних закладів:

1. Університет – багатогалузевий (класичний, технічний) або галузевий (профільний, технологічний, педагогічний тощо) вищий навчальний заклад, що провадить інноваційну освітню діяльність за різними ступенями вищої освіти (у тому числі доктора філософії), проводить фундаментальні та/або прикладні наукові дослідження, є провідним науковим і методичним центром, має розвинуту інфраструктуру навчальних, наукових і науково-виробничих підрозділів, сприяє поширенню наукових знань та провадить культурно-просвітницьку діяльність;

Класичний університет діє за умови, якщо в ньому здійснюється підготовка кадрів не менш як за вісьмома галузями освіти та підготовка докторів філософії і докторів наук не менш як із дванадцяти наукових

спеціальностей, у тому числі не менш як із двох гуманітарних, економічних, природничих або технічних спеціальностей.

Профільний університет діє за умови, якщо у ньому здійснюється підготовка кадрів не менш як за чотирма галузями освіти та підготовка докторів філософії і докторів наук не менш як з восьми наукових спеціальностей, у тому числі не менш як з шести профільних спеціальностей (за винятком мистецьких та військових закладів вищої освіти (закладів вищої освіти з особливими умовами навчання)).

2. Академія, інститут – галузевий вищий навчальний заклад, що провадить інноваційну освітню діяльність, пов'язану з наданням вищої освіти на першому і другому рівнях за однією чи кількома галузями знань;

3. Коледж – галузевий вищий навчальний заклад або структурний підрозділ університету, що провадить освітню діяльність, пов'язану із здобуттям ступенів молодшого бакалавра та/або бакалавра, проводить прикладні наукові дослідження.

Також класифікації університетів можна поділити за наступними особливостями:

ЗА КОМПОЗИЦІЙНИМИ ОСОБЛИВОСТЯМИ



Рис 2.5. Класифікації університетів за композиційними особливостями

ЗА МІСТОБУДІВНИМИ ОСОБЛИВОСТЯМИ



Рис 2.6. Класифікації університетів за містобудівними особливостями

ЗА ФУНКЦІОНАЛЬНИМИ ОСОБЛИВОСТЯМИ



Рис 2.7. Класифікації університетів за функціональними особливостями

Традиційно вищі навчальні заклади третього та четвертого рівнів акредитації мають свої підрозділи - інститути, факультети, кафедри, бібліотеки, наукові лабораторії, філії тощо.

Факультет - основний організаційний і навчально-науковий структурний підрозділ вищого навчального закладу третього та четвертого рівнів акредитації, що об'єднує відповідні кафедри і лабораторії. Факультет створюється рішенням вченої ради вищого навчального закладу за умови, що

до його складу входить не менше трьох кафедр і на ньому навчається не менше 200 студентів денної (очної) форми навчання.

Кафедра - це базовий структурний підрозділ ВНЗ, що проводить навчальну і методичну діяльність з однієї або кількох споріднених спеціальностей, спеціалізацій чи навчальних дисциплін, і здійснює наукову, науково-дослідну та науково-технічну діяльність за певним напрямом.

Щодо класифікацій університетів творчого спрямування: у магістерському проєкті за даною темою передбачено впровадження кілька кафедр образотворчих мистецтв за прикладом Інститута Франції. Це французька академічна установа (що вже була згадана і описана вище) до складу якої входять п'ять академій: Французька академія, Академія написів та красного письменства, Академія наук, Академія моральних і політичних наук та Академія вишуканих мистецтв.

Види образотворчого мистецтва:

- Архітектура
- Живопис
- Скульптура
- Графіка
- Декоративно-ужиткове мистецтво
- Дизайн

Тож, оскільки університет має мати освітню програму не менш як за чотирма галузями освіти- потрібно ввести в університет творчого спрямування ще й інші факультети за спеціальностей, за якими буде здійснюватись підготовка здобувачів вищої освіти.

На рис.2.8. наведений повний перелік творчих спеціальностей, що будуть введені в науково-освітню програму університета творчого спрямування.

Шифр галузі	Галузь знань	Код спеціальності	Найменування спеціальності
02	Культура і мистецтво	021	Аудіовізуальне мистецтво та виробництво
		022	Дизайн
		023	Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
		027	Музезнавство, пам'яткознавство
		028	Менеджмент соціальної культури
		029	Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Рис 2.8. Галузь знань та перелік спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти в університетах творчого спрямування

Саме мистецтво є інструментом, оскільки воно потенційно може впливати на культуру, політику та навіть економіку країни. Коли ми бачимо цікавий витвір мистецтва, відчуваємо, як він глибоко торкається нас, даючи нам силу вносити зміни в реальному житті.

Підсумовуючи, мистецтво можна вважати важливим через такі причини, зокрема: воно має силу навчити людей майже всьому. Мистецтво може привернути увагу та представити інформацію таким чином, щоб її легко сприйняли багато. У світі, де є ті, хто навіть не має доступу до хорошої освіти; мистецтво робить освіту ще більшим вирівнювачем суспільства.

Це сприяє культурній оцінці серед покоління, яке зараз стурбоване своїми технологіями. Насправді, можна сказати, що якби не мистецтво, наша історія, культура та традиції були б під більшою небезпекою бути забутими, ніж вони є зараз.

Він долає культурні, соціальні та економічні бар'єри. Хоча мистецтво не може справді вирішити проблему бідності чи сприяти соціальній

справедливості саме по собі, його можна використовувати як рівне поле для дискурсу та вираження.

2.2. Особливості формування об'ємно-просторової структури сучасних університетів творчого спрямування, її вплив на організацію освітнього процесу та розкриття потенціалу студентів.

Жорстока конкуренція на сучасному ринку праці підштовхує студентів до пошуку альма-матер, яка зробить їх готовими до майбутнього. Горнилом цього процесу є інкубаційний простір, в якому студенти проводять більшу частину свого часу, так званий університетський кампус.

Це покладає на нас, проєктувальників, відповідальність за створення спільного середовища, яке може формуватися та адаптуватися до змін століття, гарантуючи, таким чином, генеральний план для всієї спільноти.

Розробка такого масштабного проєкту пов'язана з кількома викликами. Визначаємо перелік речей, про які слід пам'ятати для ефективного та розумного проєктування університетського кампусу.

Стратегія містобудування

Проєктування університетського кампусу схоже на планування міні-містечка. Необхідно розрахувати масштаб проєкту для міської публічної сфери і спроектувати його на осі. Оскільки університетське містечко є одним з найцінніших активів суспільства, його планування також має бути узгоджене з темпами інвестицій в об'єкт і невизначеними потоками фінансування, щоб проєкт був гнучким і відповідав майбутнім змінам у забудові.



Рис 2.9. Головна вісь у плані Університету Нового Південного Уельсу [43]

У невисокому щільному передмісті Університету Нового Південного Уельсу (Сідней, Австралія) розташовано сорок чотири будівлі, які відповідають принципу відкритого простору. [43] Пішохідний кампус має осьове планування, що спрямовує рух і створює відчуття порядку та циркуляції (рис.2.9) На відкритих галявинах можна проводити перехідні та соціальні заходи. (рис.2.10 та рис.2.11.)

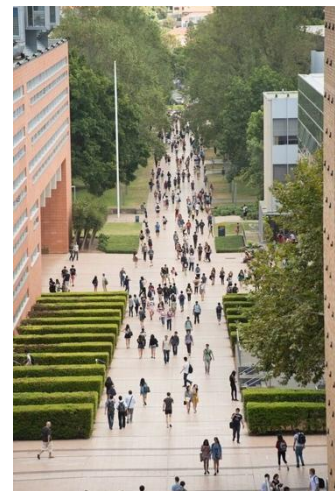


Рис 2.10. та Рис. 2.11. Пішохідний кампус Університету Нового Південного Уельсу

Привертаємо увагу та формуєм ідентичність

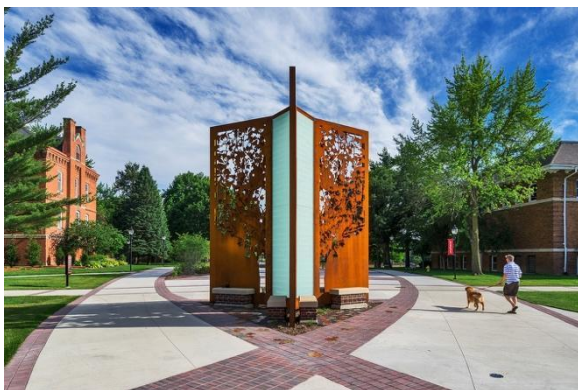


Рис 2.12. та Рис. 2.13. Трикутна скульптура на площі коледжу Сімпсон вдень та вночі

[44]

Новачкам легко загубитися в лабіринті будівель і доріжок університетського кампусу. Акцент на деталі допомагає візуально домінувати в просторі, виступаючи в ролі орієнтира, що допомагає людям орієнтуватися. Він також має культурне і соціальне значення і може бути центром

рекреаційної діяльності. (рис.2.12. та рис.2.13.) Це невід'ємна частина об'ємно просторової архітектури університета, яка привертає до себе погляди.

У коледжі Сімпсона в Індіанолі, штат Айова [44], пішохідна площа відображає історію інституту, пов'язану з кленовим листям. Центральний скульптурний елемент складається з панелей зі сталі, що вивірюється, з фігурами кленів, що шепочуть, з низькою зоною для сидіння. (рис.2.14.)



Рис 2.14.. Невисока кладка стіни з сидіннями навколо скульптури

Тонкі світлодіоди, що змінюють колір, змінюють відтінки скульптури вночі. Вони є орієнтирами на перехресті центральної площі і створюють її унікальну ідентичність.

Створення цифрового репозитарію

Прогресивна діджиталізація зменшила кількість наших візитів до традиційних мовчазних святилиц паперових сувоїв. Але якісне середовище, яке пропонує бібліотека, все ще популярне серед студентів вищих навчальних закладів.

Таким чином, існує потреба не в сховищі паперових книг, а в сучасному багатофункціональному просторі, який заохочує до навчання, використовуючи технологічні інновації епохи. Тож замість звичних бібліотек, де зберігаються вже відцифровані книги, передбачається впровадження сорворкінг плейсів для кращої інтеграції студентів у навчальне середовище.



Рис 2.15. та 2.16. Бібліотека Джо та Ріки

Мансуето при Чиказькому університеті

Бібліотека Джо та Ріки Мансуето в університетському містечку Чиказького університету [45], є втіленням найсучаснішого куточка для читання. Перенісши книгосховище під землю та вмонтувавши автоматизовану систему пошуку (рис.2.17), дизайнери використали потенціал природного освітлення крізь прозорий скляний купол. Це підвищило продуктивність і дозволило процвітати сталому розвитку.

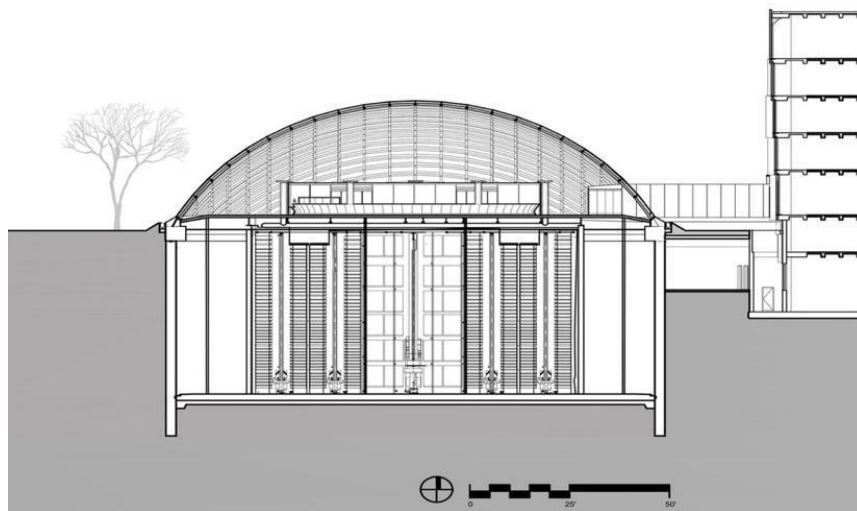


Рис 2.17. Розріз, що показує підземне сховище Бібліотеки Джо та Ріки Мансуето при

Чиказькому університеті

Інкубаційні простори

З розвитком стартап-культури потрібні спеціальні осередки, які викликають дискусії, де студенти можуть експериментувати, зазнавати невдач і починати все спочатку. Такі простори допомагають налагодити зв'язки між академічними колами та індустрією. У сучасному технологічному середовищі

архітектор несе відповідальність за створення середовища, яке сприяє гнучкому навчанню та заохочує дух підприємництва.



Рис 2.18. Knowledge Dock в Університеті Східного Лондона

В Університеті Східного Лондона Knowledge Dock [46], задовольняє потреби кожного користувача завдяки гнучкому робочому середовищу. Співіснування активних і зосереджених просторів, як видно з плану, разом з адаптованими зонами для співпраці, мобільними екранами для запису та сміливою графікою, робить цей центр жвавим осередком електрики та інновацій.

Біофільна потреба часу

Наукові дослідження довели терапевтичний вплив біорізноманіття на стресову психіку. Тому догляд за ландшафтом кампусу має важливе значення, оскільки він пропонує студентам, які борються з численними дедлайнами, можливість відпочити від суєти і відволіктися. Пишна зелена галявина - це завжди приємне видовище для людей будь-якого віку.



Рис 2.19. Хвилеподібний дах ландшафтного саду в EspaceBienvenue

Університет для всіх

Кампус має бути безбар'єрним. Всі зони, як рекреаційні, так і інституційні, і всі пішохідні маршрути повинні відповідати принципам інклюзивного дизайну.

Техаський університет в Арлінгтоні стає першопрохідцем у створенні доступного кампусу. Вони замінили кожну дверну ручку від ручки до важеля в усьому університеті. Створивши Адаптивний ресурсний центр, Техаський університет показав всьому світу, що інклюзивна архітектура - це не лише встановлення пандусів у вашому проекті.

Використовувати сталий розвиток як освітній інструмент

Дизайн кампусу втілює бачення та віддзеркалює цілі університету. Сталий розвиток - одна з таких основних цінностей, яка повинна бути відображена в дизайні, оскільки вуглецевий слід такого масштабного проекту, як цей, може мати значний вплив на навколишнє середовище.

Будівлі Університету Мерсед втілюють цінності збереження та ресурсоефективності. Як піонер зеленого будівництва, всі його будівлі вже відповідають або працюють над тим, щоб відповідати стандартам LEED.

Цей орієнтований на майбутнє кампус узгодив себе з ширшими академічними цілями, довівши, що є одним з найкращих інститутів Каліфорнії.

Open space

Дане поняття оновлює звичні для нас аудиторії, кабінети та класи де проходять практичні заняття з творчих дисциплін.

Переклад з англійської “Open space” — це загальний термін, який використовується в архітектурі та дизайні інтер'єрів для будь-якого плану поверху, який передбачає використання великих відкритих просторів і мінімізує використання маленьких закритих приміщень, таких як приватні офіси. “Творчість не має меж”- це більше не абстрактне поняття, а новий принцип проектування університетів творчого спрямування.

Творчість не можна обмежувати, а тим паче її процес. Стандартні “коробочні кабінети” тепер табу.



Рис 2.20. Центр мистецтв Реви та Девіда Логана Чікаго, США

Тепер, розібравши особливості формування об’ємно-просторової структури сучасних університетів творчого спрямування, можемо структуровано оформити її головні принципи в рис.2.21

Назва	Обґрунтування	Приклад
Стратегічне орієнтування	Звичайно розміщення будівель в залежності від умов інсоляції Орієнтація будівель має велике значення для забезпечення нормативного режиму інсоляції. Але також треба врахувати аерацію та захист від шуму. Університети можна порівняти з окремим живим організмом, що функціонує в містобудівному контексті міста, проте має бути автономним. Особливо якщо мова йде про університети творчого спрямування.	Рис.2.9. Рис.2.10. Рис.2.11.
Ідентифікація	Оскільки для студентів, що навчаються на творчих спеціальностях важливо постійно комунікувати для натхнення, університет потребує встановлення аутентичних споруд, що можуть слугувати не тільки орієнтиром, а й створювати естетичний вигляд навчального закладу.	Рис.2.12. Рис.2.13. Рис.2.14.
Діджиталізація	Вже давно існує потреба серед навчальних закладів у сучасному багатофункціональному просторі, який заохочує до навчання, використовуючи технологічні інновації епохи. Потрібно адаптувати інновації серед сучасних технологій у навчальний простір університетів, починаючи з аудиторій, продовжуючи бібліотеками тощо.	Рис.2.15. Рис.2.16. Рис.2.17.
Open Space та гнучке робоче середовище	Сучасний open space – це великий робочий простір, не обмежений окремими кабінетами, але з доступом до мітинг- чи скайп-румів та з лаунж-зонами. Такий формат вже давно активно використовується у коворкінгах і офісах компаній та університетах світу.	Рис.2.18. Рис.2.21.
Біофілія	Чимало доказів свідчать на користь того, що робоче місце з натуральними елементами - рослинами, природним світлом, кольорами і формами - приносять помітні переваги в роботі. Феномен пояснюється принципом біофілії - інстинктивною тягою людей до живої природи. Міжнародне опитування, проведене інтернет-ресурсом Human Spaces, показало, що у працівників, в офісах яких були елементи живої природі, на 15% підвищується самопочуття, на 6% - продуктивність праці і на 15% - творчий потенціал. Даний прийом треба використовувати як в інтер'єрі, так і в екстер'єрі сучасних університетів.	Рис.2.19.

Рис 2.21. Головні принципи формування об'ємно-просторової структури сучасних університетів творчого спрямування

2.3. Вимоги до функціональних зон університетів творчого спрямування.

Почнемо з базових функціональних вимог до закладів вищої освіти, що вказані на рисунку 2.22. [47]



Рис 2.22. Структурно-функціональна модель ЗВО

Аналіз наукових робіт стосовно містобудівних вимог проводився за наступними містобудівними критеріями розміщення ЗВО в структурі міста: функціональна організація ЗВО, інтеграція з міським середовищем, планувально-просторова організація, транспортні зв'язки, пішохідна доступність.

Основи наукової методики формування композиційних структур навчальних комплексів, розробка принципів формування об'ємно-

планувальних структур запропоновані П. Солобаєм [48]. Учений вперше досліджував навчальний комплекс ЗВО як цілісний об'єкт із позиції системи. Метою роботи було поліпшення й вдосконалення якості навчального середовища та визначення принципів і методів їх формування.

Автором пропонуються типи композиційної організації на основі проведенного дослідження: компактна, павільйонна, блокова і структурно-просторова. Також під час дослідження автором було встановлено, що ЗВО має наступні ознаки: зв'язок, елемент, стійкість, цілісність. Відповідно було визначено, що композиційна структура навчальних комплексів розробляється на основі функціональної моделі університетів, моделі функціональних зв'язків, функціональних, морфологічних та естетичних принципів

Також існують вже запропоновані способи оптимізації функціонально-планувального розвитку ЗВО, серед яких основними є:

- удосконалення архітектурно-планувальних рішень навчальних будівель;
- ущільнення забудови території;
- формування навчально-науково-дослідних організацій;
- блокування й кооперування навчальних закладів різного рівня і профілю освіти;
- інтеграція навчальних закладів із загально міськими громадськими центрами.

Встановлені принципи оптимізації функціонально-планувальної структури та територіального розвитку ЗВО в структурі міста. Визначено наступні п'ять принципів:

- принцип компактності;
- принцип тяжіння ЗВО до галузевих науково-дослідних організацій;

- принцип доступності ЗВО до загальноміських громадських центрів і інших елементів будівлі;
- принцип функціонально-просторової інтеграції ЗВО з прилеглою забудовою;
- принцип екологічності.

Педагогічно та за сценарієм функціонування університети творчого спрямування дуже схожі на інші навчальні заклади і, в принципі, на перший погляд, не потребують спеціальних будівель. Проте, все ж таки хочеться виділити саме розбіжність серед даних закладах вищої освіти. Порівняльний аналіз існуючих архітектурних об'єктів є одним із шляхів такого дослідження.

1. Массачусетський коледж мистецтва та дизайну / Ennead Architects



Рис 2.23. Концептуальний розріз Массачусетського коледжу мистецтва та дизайну Бостон, США [50]

Проект нового Центру дизайну та медіа MassArt створює нову ідентичність та гостинний поріг для коледжу вздовж бостонської "Авеню мистецтв", вперше з'єднуючи всі його прилеглі будівлі та забезпечуючи більшу доступність до кампусу. Центр покликаний не лише підвищити якість спільних навчальних просторів Коледжу, але й розкрити життєздатність спільноти мистецтва та дизайну, втіливши дух дизайнерських інновацій та

прагнення до міждисциплінарної навчальної програми у чотириповерховий, надсучасний гнучкій системі студій, галерей та спільних технічних просторів.

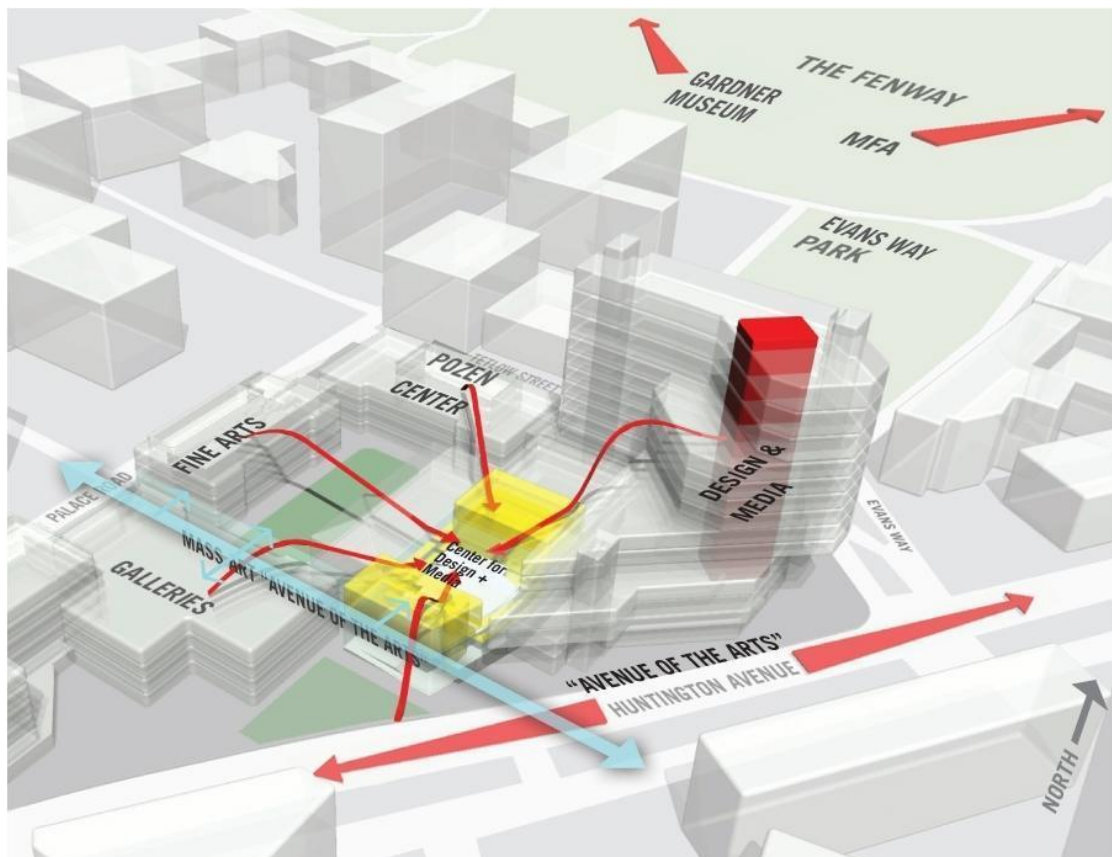


Рис 2.24. Функціонально-планувальна схема Массачусетського коледжу мистецтва та дизайну

Виразно і помітно центр, підтримуваний серією з чотирьох королівських ферм і пронизаний вхідним тамбуром вздовж східного краю, переходить у нову громадську площу, яка стирає різницю між внутрішнім і зовнішнім простором.

Хореографічна послідовність сходів і пандусів орієнтує відвідувачів на основні громадські простори всередині, покращує внутрішню циркуляцію і виводить відвідувачів з вестибюлю до потрібного за висотою громадського атриуму, який слугує центральним виставковим простором.

Концентрація багатофункціональних просторів студій, галерей, критичних просторів і лекторію утворює тло для великих виставок. Центр також включає нові технічні приміщення для звуку і світла та нову столярну майстерню на нижньому рівні, які обслуговують весь кампус.

2. Королівський коледж мистецтв / Herzog & de Meuron



Рис 2.25. Головний вхід в Королівський коледж мистецтв. Лондон, Великобританія[49]

Британський навчальний заклад, що пропонує навчання в аспірантурі з мистецтва та дизайну студентам із понад 60 країн світу. З 2019 року RCA посідає перше місце в рейтингу QS-Рейтинг світових університетів у предметній галузі мистецтва та дизайну протягом п'яти років поспіль.



Рис 2.26. План першого поверху Королівського коледжу мистецтв у Лондоні

Умовні позначення до рисунку 2.26:

1. Майстерня по дереву;
2. Сировинний цех;
3. Інвентарний магазин;
4. Ангар;
5. Студія рухомих зображень;
6. Металева майстерня;
7. Групова зона;
8. Лазерна та пластикова майстерня;
9. Прохідна;
10. Робототехніка;
11. VR майстерня (семінарна кімната);
12. Практикум;
13. Друкарня;
14. Робототехнічний ангар;
15. Проектні простори IMDC.

По данному плану можна виділити декілька особливостей стосуючих проектування закладів творчого спрямування. Простір майстерні організовано як серію взаємопов'язаних об'ємів, над якими простягаються і нависають

верхні студійні простори, що включають в себе входи до студійних і дослідницьких просторів.

Приміщення за номером 1 та 6 це майстерні де за технічними умовами буде постійно гучно та брудно- тож їх відокремили від інших груп приміщень. За принципом студійних поверхів, кожен простір є гнучким дослідницьким підрозділом, оснащеним тимчасовими лабораторними приміщеннями.

За номером 10, 5, 11 та 14 це також майстерні, проте процес виконання роботи в даних приміщеннях більш “спокійний “ , тож по закінченню учбового проєкта- можна влаштувати перегляд або ж оглядову виставку з робіт. Верхні поверхи студій перетинають цей простір, створюючи подвійну висоту "Ангару" - гнучку зону для виробництва і демонстрації великомасштабних робіт, яка також є достатньо просторою для проведення зборів та заходів RSA. Цей простір також може бути відкритий для публіки.

В центрі плану розташовані приміщення загальної потреби, такі як магазини, склади, друкарня тощо. Це логічно, адже дана група потребує швидко доступності і зручності у розташуванні та не потребує світла.

3. Ехо-енергогенеруючий міжфакультетський навчальний корпус / UNStudio



Рис 2.27. Головний фасад Ехо-енергогенеруючий міжфакультетський навчальний корпус. Делфт, Нідерланди [51]

Еcho - це енергогенеруюча міжфакультетська будівля, яка пропонує широкий вибір навчальних аудиторій, щоб задовольнити різноманітність

методів викладання та стилів навчання в університеті. Як найбільш екологічна будівля Делфтського технічного університету, "Ехо" робить свій внесок у реалізацію амбіцій університету щодо створення повністю екологічно сталого кампусу до 2030 року.

Прозорість була важливою для проектування Echo. Вона не лише забезпечує максимальне денне світло всередині будівлі (що, як відомо, має переваги для здоров'я відвідувачів, але й зменшує потребу в штучному освітленні), але й створює візуальний зв'язок з ширшим кампусом та навколишньою природою. Таким чином, вдається уникнути замкнутого, "інституційного" простору для студентів.



Рис 2.28. Концептуальний розріз навчального корпусу університету Echo

Це будівля, що стимулює рух та співпрацю. Echo - це освітня будівля з багатофункціональними просторами, яка виходить за рамки сучасного навчального середовища. Дизайн підтримує сучасну культуру "Everything Anywhere", де проміжні простори також мають велике значення і стимулюють фізичний рух. Таким чином, Echo також забезпечує простір для неструктурованого часу: різноманітні платформи для роздумів, натхнення та спілкування.

Однак, щоб уникнути перегріву, також важливо запобігти надлишку сонячного світла. Перегріву будівлі запобігає поєднання захисту від сонця та низького коефіцієнта сонячного проникнення скла. Крім того, глибокі горизонтальні алюмінієві маркізи не пропускають надлишок сонячного тепла.

Ці навіси з'єднані між собою тросами, уздовж яких в'юнкі рослини утворюють тонкий зелений фасад, який фільтрує денне світло.

Загалом в Echo є сім навчальних аудиторій, більшість з яких мають гнучке планування (рис.2.29). Найбільша лекційна аудиторія на першому поверсі, яка вміщує 700 осіб, може бути розділена на три окремі кімнати за 15 хвилин. Це дозволяє проводити кілька лекцій або заходів одночасно і дає змогу максимально програмувати простір.

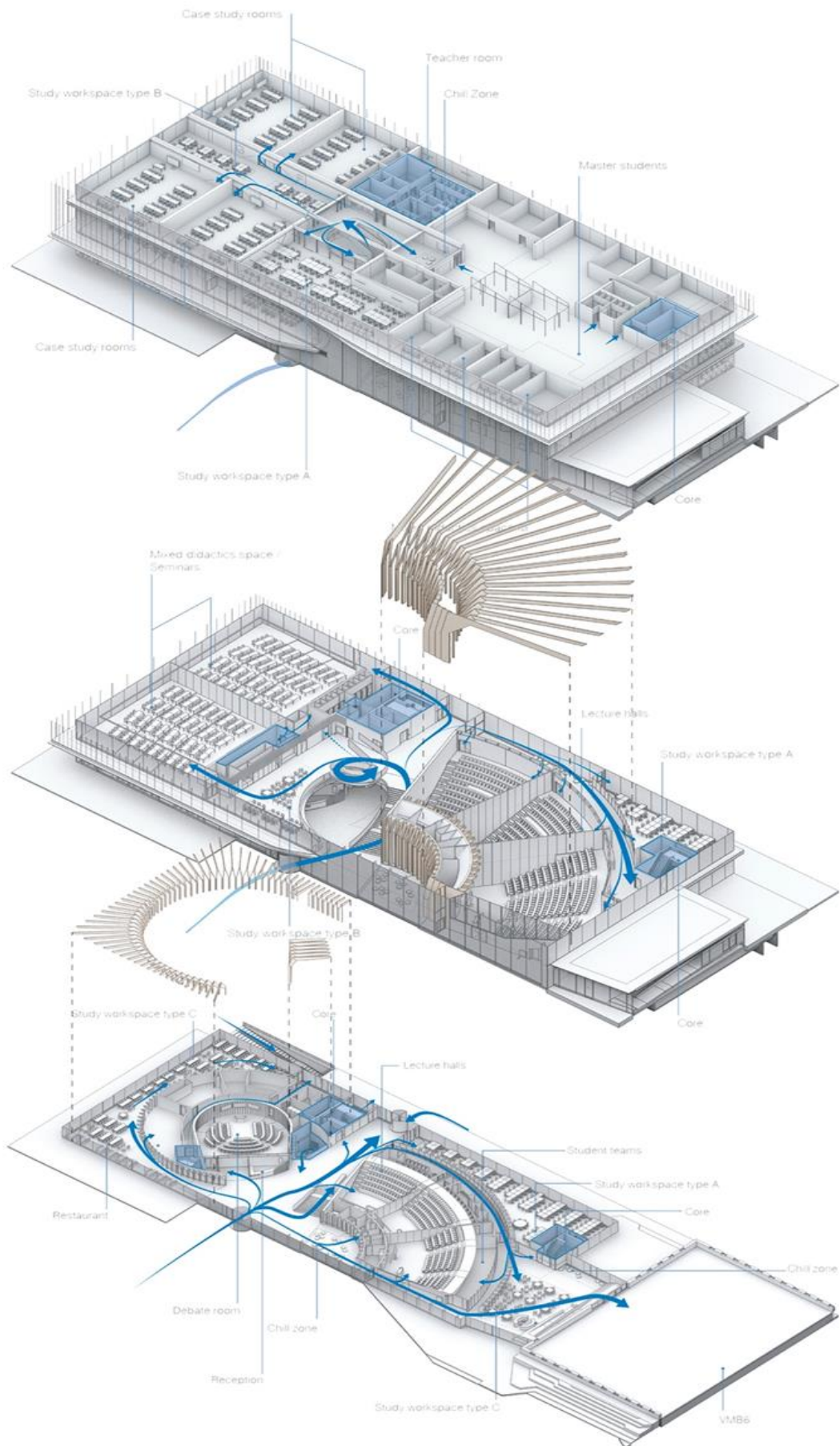


Рис 2.29. Взрив-схема навчального корпусу університету Echo

Різноманітні навчальні аудиторії були спроектовані з урахуванням поточних і майбутніх потреб викладачів і студентів. В Echo основна увага приділяється середнім і великим навчальним аудиторіям, що вміщують від 150 до 700 осіб. На додаток до цих великих аудиторій, є також кімната для кейс-стаді, яка особливо підходить для мотиваційного викладання/взаємодії між викладачами та студентами. Крім того, є чотири рівні аудиторії для проектного навчання, кожна з яких вміщує майже 70 осіб.

В аудиторіях на другому поверсі використана модульна система стін, що дозволяє в майбутньому змінювати планування. Якщо в майбутньому виникне потреба у функціональних змінах, ці офісні приміщення можна буде перетворити на дидактичні простори з мінімальним втручанням.

Отже, зважаючи на детальне вивчення планів, концептуальних розрізів та взрив-схеми в наведених трьох прикладах університетів творчого спрямування, робимо кілька акцентів на нових деталях. Таких як:



Рис 2.30. Типи приміщень за назначенням, що мають бути в університеті творчого спрямування

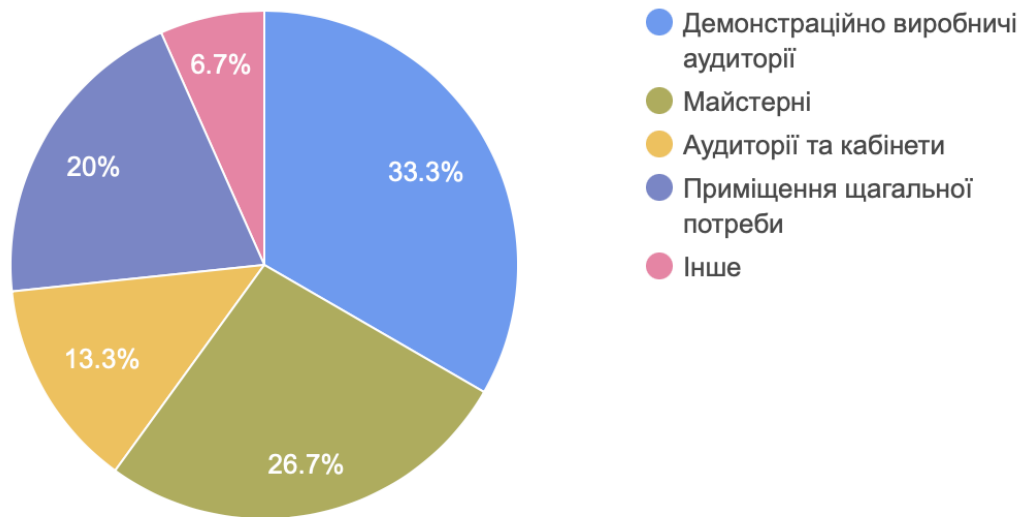


Рис 2.31. Відсоткове співвідношення приміщень за назначенням, що мають бути в університеті творчого спрямування

Висновок до другого розділу

Система роботи з розвитку естетичного і художнього сприйняття архітектурного образу в студентів базується на поетапному формуванні естетичного ставлення до архітектури як виду мистецтва, до її специфічних художніх засобів образності, серед яких особливо важливими є архітектоніка композиції, виразність форми та фасадного декору і розташування будівлі в міському просторі. Ефективність формування естетичної реакції підвищується при вивченні художніх стилів і загальної виразності міської архітектури, зустрічі з якою відбуваються постійно, а практична робота студентів на пленері в міському середовищі дозволяє акцентувати найбільш значущі сторони архітектурної образності. Результати розвинутого естетичного і художнього сприйняття виявляються в наукових студентських дослідженнях і в самостійних творчих роботах.

Розглянуті аспекти розвитку естетичного і художнього сприйняття архітектурного образу дозволяють зробити висновки про складність даного процесу в навчанні майбутніх фахівців. Протягом усього навчання у студентів відбувається розуміння того, що формування художнього образу в архітектурі відрізняється від цього ж процесу в інших видах мистецтв.

Архітектурний образ містить як художню, так і естетичну складову, а цілісна форма архітектурного твору висловлює спосіб його організації та існування в контекстах середовища і культури. Проблеми формування міського простору відповідно запитам суспільства, розуміння діалогу історичної та сучасної архітектури, а також інтерпретації образної структури провінційного міста в різні історичні періоди можуть бути предметом подальших досліджень у зв'язку з вивченням архітектурного образу студентами художніх спеціальностей.

РОЗДІЛ 3. ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИЙОМІВ ФОРМУВАННЯ ОБ'ЄМНО-ПРОСТОРОВОЇ СТРУКТУРИ УНІВЕРСИТЕТІВ ТВОРЧОГО СПРЯМУВАННЯ

3.1. Містобудівні особливості та рішення генерального плану університету творчого спрямування

Почнемо з містобудівного аналізу обраної ділянки для проектування. Ділянка знаходиться у місті Київ, Дарницький район біля озера Вирлиця. (рис.3.1) Після дослідження даного району, а особливо в районах Позняки, Осокорки, Харківський та Вирлиця, також відомі як найбільш густонаселенні райони Києва,- було виявлено потребу в освітньо-громадському просторі. На представленному плані на рис.3.1. можна побачити, що 90% території Дарницького району, що знаходиться за залізничними шляхами помічені помаранчевим кольором, що означає “зона житлової забудови”.

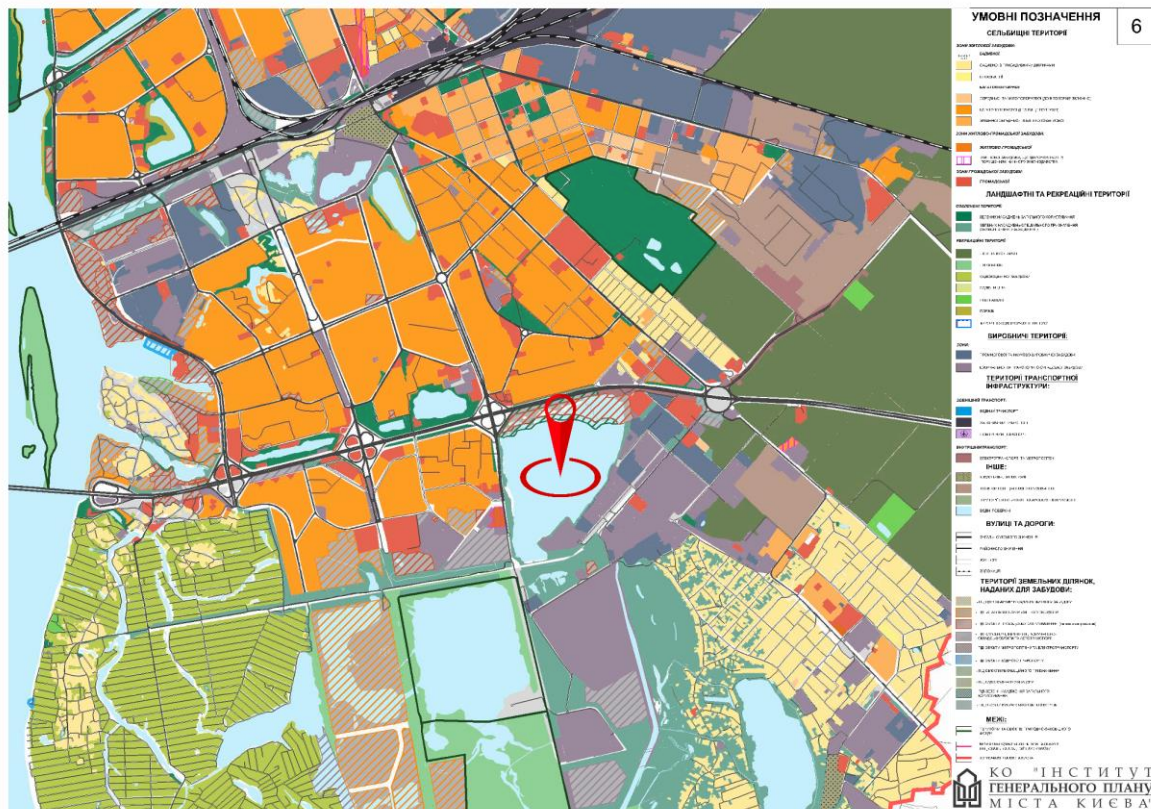


Рис 3.1. ГП-2025 Схема функціонального зонування території обраних районів Києва [52]

Продивившись інші матеріали та плани викладені на міському форумі Інституту генерального плану міста Києва [52]- можна зробити висновок, що дана ділянка повністю відповідає вимогам на збудування університету.

Також, варто зазначити, що у 2004 році ТОВ “Мрія-Інвест” уклало з Київською мерією інвестиційну угоду на будівництво багатофункціонального комплексу. Він включає в себе зону відпочинку з атракціонами, кінотеатром, боулінгом, торговельною площею, ресторанами та тощо.[53]

Впродовж багатьох років місцеві мешканці, що були обурені прийнятим рішенням віддати дану територію. під забудову торговельно-розважального комплексу, неодноразово зверталися до столичної влади ТОВ “Мрія-Інвест” з цієї території. Громадськість вказувала на те, що будівництво ще одного ТРК у цій місцевості посилює проблеми із надмірним транспортним трафіком, підвищить рівень забруднення повітря, призведе до знищення тваринного світу узбережжя Вирлиці тощо.

Вартість проекту оцінили у 92 млн. гривень, тому вже в 2005 році Київрада передала під забудову біля озера Вирлиця дві ділянки загальною площею понад 25 га. в межах проспекта Бажана та вулиці Ревуцького. Але в 2018 році КМДА розірвали договір, оскільки приватна компанія забудовника заборгувала 124 млн. гривень пайових внесків. Забудовник встиг розчистити територію та підготувати ділянку під фундамент.(рис.3.2)

Наразі ділянка належить КМДА де чекають пропозиції щодо розумного використання підготовленої території



Рис 3.2. Фото зняті з дрона, що показують етапи підготовки ділянки під забудову ТРЦ

Не можливо проігнорувати факт, що також може обґрунтувати вибір саме цієї території, наведений у статті від ЛУН місто з назвою “Школи яких мікрорайонів Києва стануть найбільш переповненими: результати дослідження”, що була написана у 2019 році [54].

Нині найбільше дітей у класах молодшої школи на Позняках, Осокорках, Солом'янці, Борщагівці, Святошині, Академмістечку. За кілька років, за прогнозами аналітиків ЛУН Місто, на перших позиціях будуть ті самі житлові масиви – Позняки, Осокорки, Солом'янка, Борщагівка, Святошин, Академмістечко. До списку приєднуються частина Троєщини та Русанівка.

Якщо розглянути рис.3.3. можна побачити зростаючу проблему для лівого берега Києва- не всім вистачає місця на навчання у державних закладах освіти.

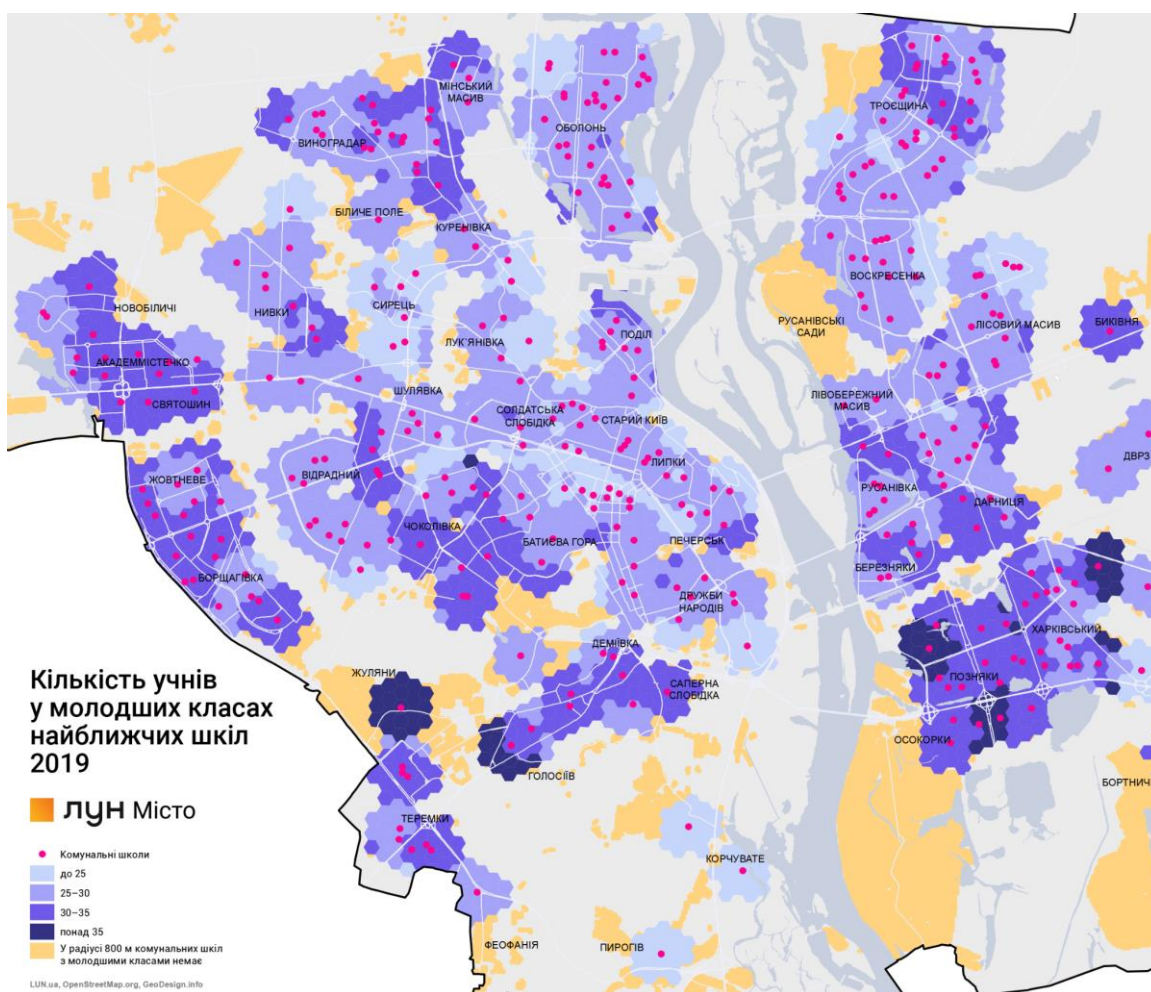


Рис 3.3. План Києва з позначенням кількості учнів у молодших класах

Ця статистика наглядно показує стрімкий приріст населення в Дарницькому районі. Питання часу коли ці діти досягнуть віку становлення абітурієнтами і почнуть вступати в університети.

Більшість закладів вищої освіти також розташовані на правому березі Києва. За даними сайту освіта.ua [55] всього в межах Києва налічується 90 закладів вищої освіти на державному рівні, причому, 84 з них знаходяться на правому березі, як це показано на рис.3.4. Треба ще відмітити, що

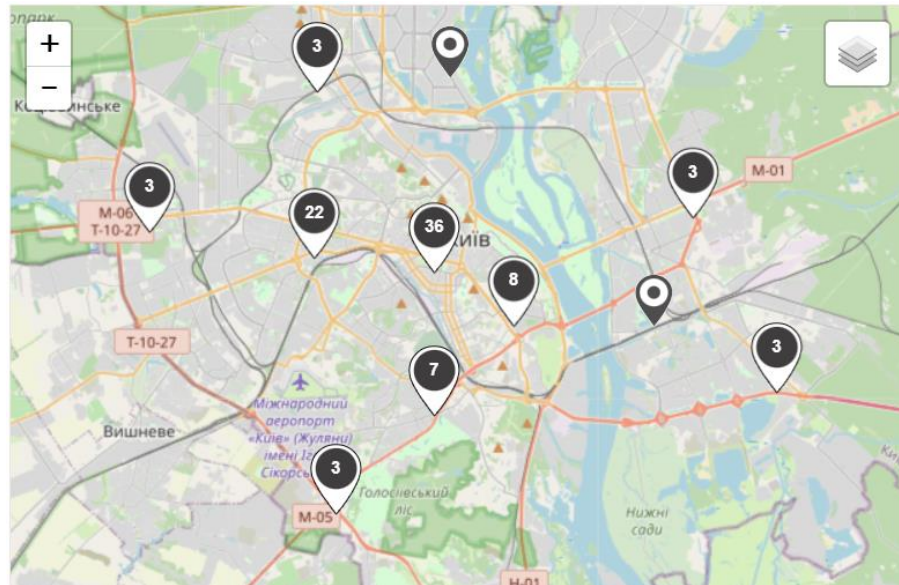


Рис 3.4. План Києва з позначенням кількості університетів, де здобувається вища освіта

Більшість закладів вищої освіти також розташовані на правому березі Києва. За даними сайту освіта.ua [55] всього в межах Києва налічується 90 закладів вищої освіти на державному рівні, причому, 84 з них знаходяться на правому березі, як це показано на рис.3.4.

Тож, вибір даної ділянки зобумовлений багатьма факторами впливу такими як приріст населення в окремих мікрорайонах столиці та черезмірна зосередженість університетів на правому березі Києва.

Територія під забудову університета межує з:

- На півночі –через Бориспільське шосе Е40 розташовані новобудови ЖК “Метрополія” та “ Метропарк”;
- На сході – з приватним університетом “ Академія мистецтва краси”;
- На півдні – з озером природного походження Вирлиця;

- На заході – з озером природного походження Вирлиця;

В основу спроектованих ліній корпусів лягло всім відомий золотий перетин. Оскільки університет розрахований на навчання творчих людей, де студентам потрібно буде спочатку вивчити основні принципи та закони композиції, ритму та метр і тому подібному- закласти фундамент за лініями золотого перетину став більш символічним прикладом адаптування цих принципів. Проте, довелося видозмінити всім звичне креслення золотого перетину для найкращої адаптація креслень університету, зберігаючи всі принципи та пропорції, що закладені в саме поняття золотого перетину.

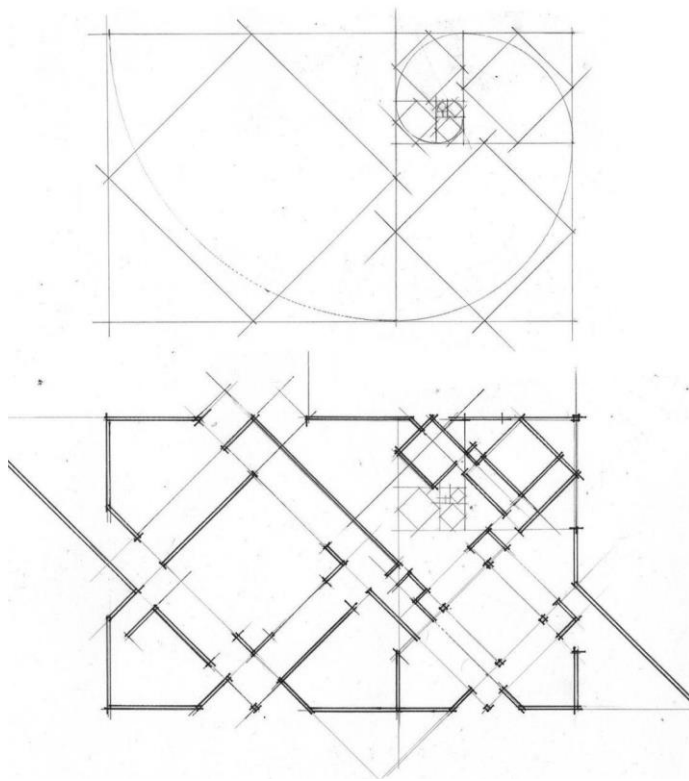


Рис 3.5. Креслення пошукового варіанту адаптації золотого перетину

Головним пріоритетом при проектуванні генерального плану університету був зберегти якомога більше площі зеленого насадження, оскільки обрана ділянка вже давно стала домівкою для багатьох птахів та звірів. Тому втручання в еко світ зводяться до мінімуму.

Розглянувши рис.3.6, можна побачити, що проєктним рішенням генерального плану університету творчого спрямування стало м'яке інтегрування корпусів навчального закладу у навколишнє середовище.

Сьогодні вплив щільної міської забудови на екологію спричиняє необхідність зменшити її відбиток за рахунок створення різноманітного зовнішнього середовища та відкритих суспільних просторів. Особливо це стосується таких мікрорайонів Києва як обраний, адже навіть зараз відбувається щільна забудова висотками вільних територій Харківського масива.



Рис 3.6. Генплан університету творчого спрямування

Ділянка розташована вздовж зеленої лінії метро- тож територію забудови довелось опустити на 50 метрів вниз від транспортних комунікацій. Також за вихідними даними вздовж проспекту Миколи Бажана вже існує буферна зона зеленого насадження, що зменшує токсичний викид машин, що проїжджають по проспекту.

Існуючі прохідні доріжки, де мешканці масиву часто гуляють, також було збережено. Від однієї з таких доріжок було спроектовано велосипедна та піша дорога, що були розділені частковими зеленими насадженнями.

Біля діючого підземного переходу у метро Вирлиця існує старий недіючий спуск, що має під'їзд для машин. Його було використано, як головний в'їзд на територію університету.

Оскільки, ділянка розташована поруч з озером Вирлиця, було вирішено додати декоративні елементи зелених насаджень у формі хвиль, огороження, або ж бортики яких адаптовані для комфортного сидіння на них.(рис.3.7)

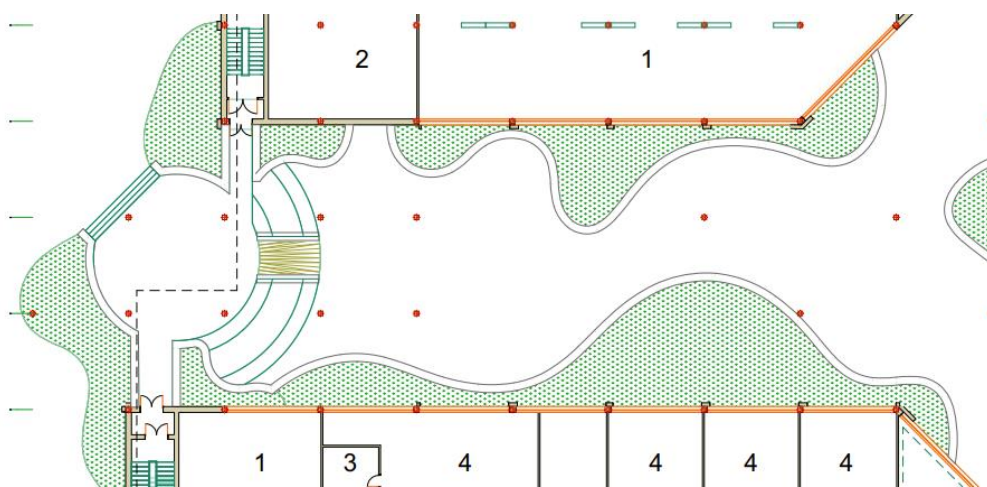


Рис 3.7. Схематичне розташування зеленого насадження на території університету

Сам університет побудований на ідеї безмежного спілкування, що спонукає до пошуку творчих рішень. Було спроектовано багато місць поза стінами навчальних корпусів, але на території університету, де студенти та викладачі можуть обговорювати свої питання. Деякі з цих місць облаштовані як робочі місця.

Перед головним корпусом було заздалегідь передбачено місце для проведення масових зборів. Площа даної псевдо площі близько 2000 м²

Кожен з корпусів має об'їзд навколо шириною 9 метрів у разі виникнення пожежі для комфортного проїзду пожежної машини.

3.2. Об'ємно-просторове рішення університету



Рис 3.8. Зображення головного фасада зі сторони головного потоку надходження людей

Після закінчення проєктування опорних елементів корпусів виникло питання до естетичного оформлення фасадів. Як вже було написано вище, об'ємно-просторове сприйняття об'єкту дуже важливе для студентів серед університетів. Перш за все, треба було вибрати колір зовнішніх стін, адже 40% стін усіх корпусів- глухі.

Колір - це візуальна мова, зрозуміла всім, яка відчувається багатьма, але не завжди вдумливо використовується. Це універсальна мова, яка при правильному використанні перетворює будівлю на витвір мистецтва. Завдяки структурі нашого мозку всі ми обробляємо кольори за допомогою процесу сприйняття. Це одна з причин, чому архітектори та художники розуміють, що колір є невід'ємною частиною будь-якого проєкту.

Зазвичай архітектори та дизайнери при розробці проєктів надають перевагу більш нейтральним кольорам, таким як білий, сірий, бежевий тощо.

Проте, наразі, архітектори поступово усвідомлюють, який вплив може справляти яскрава та барвиста будівля на споглядачів і загальне відчуття середовища. Подібно до того, як кольори картини чи фотографії можуть створити певний настрій, кольори фасаду будівлі чи приміщень можуть суттєво вплинути на почуття людей, у залежності від того як їх використовують.

Фізіологічні дослідження вже давно довели, що синій колір уповільнює вироблення мелатоніну, завдяки чому люди стають більш пильними.

Психологічно люди асоціюють певні кольори з певними почуттями через культурні символи та життєвий досвід – наприклад, вони можуть сприймати червоний колір як загрозливий або лякаючий через його зв’язок із кров’ю.

У психології синій колір описують так: “передає відчуття позитиву, впевненості та безпеки”. Також люди проводять асоціації з відкритими просторами, свободою, інтуїцією, уявою, натхненням і чутливістю. Хоча психологи і виявили, що синій колір може сприяти почуттю спокою, він також може стимулювати розум. Таке поєднання розумового прискорення та спокійних відчуттів може сприяти адаптації в певному робочому середовищі.

Синій може мати позитивний вплив на зосередженість і концентрацію, що може підтримати професіоналів у виконанні своїх обов’язків. Це означає, що синій колір може позитивно впливати на робочі місця, де співробітники виконують технічні проєкти або інтелектуальні завдання.

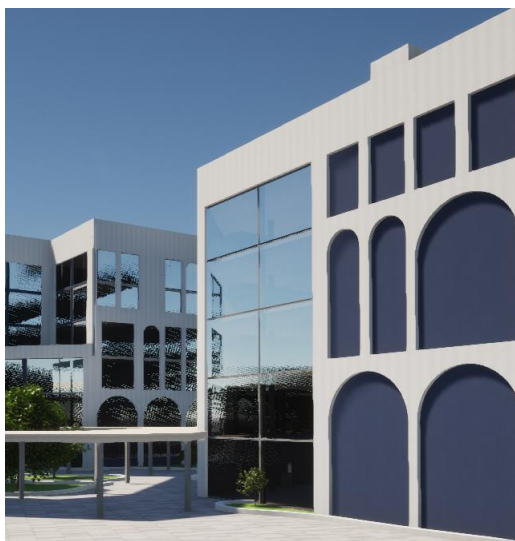


Рис 3.9. Зображення деталі головного фасада

Було зауважено, що надмірне використання яскравого кольору в одній будівлі, навіть синього, може спантеличити та викликати тривогу у людини, яка буде споглядати даний архітектурний об’єкт.

Тож, чудовим рішенням даної проблеми стало комбінування акцентного синього кольору з більш нейтральним кольором- білим.

На фасади лекційного та практичного корпусу було розміщено навісні стіни для виразного подання архітектури університету та для захисту від перегріву.

Розкладка навісних стін має здебільшого арочні прорізи. Це так звана “данина історії” першим мистецьким школам, що знаходились на території старих базилік та церкв, де було прийнято робити арочні опори.

Людство помітили цю форму в природі, що оточує людину споконвіку. Арки були завжди на очах у людини - це і вхід у печеру, і грот, і схилені один до одного дерева, і веселка, і півколо заходу сонця. У світі зустрічаються незвичайні та химерні природні арки. Вони розкидані світом і присутні на кожному материках. Ці гігантські природні шедеври вирізані з твердих скель, під впливом води, вітру та сонця.

Таким чином, арка є багато в чому незамінною конструкцією. Вона має багату історію та культурну цінність. Цей елемент зодчества проник у багато сфер будівництва, часто роблячи можливими немислимі проекти. Деколи арка просто приємна людському погляду. Але ще вона дає можливість добре розподіляти сили та навантаження, часом формуючи нові архітектурні стилі. Арки можна зустріти всюди, будь-якому континенті, в будь-якого народу, і навіть у самої природи. Так що за цією простотою ховається дивовижний світ можливостей та безліч різноманітних історій.

Для зручності над кожним із входів є накриття. Наприклад евакуаційні виходи, що за технічних умов довелось опустити на рівень -0.500 також мають своє накриття (рис.3.10)



Рис 3.10. Евакуаційний вихід із лекційного корпусу

Це накриття насправді перекриття тераси відкритого типу, що виходить на другий поверх на рівні +4.500. Проте, його обіграли таким чином, що

створили рекреаційну зону, облаштувавши сходи як місце для сидіння, витягнувши їх ширину на 60 см.

Виникла проблема з центральними входами, адже між ними має бути прохідна зона, де буде проходити більш всього студентів за день. Рішенням цього питання стала відкрита галерея з накриттям, що буде слугувати проходом між трьома корпусами університету (рис.3.11)

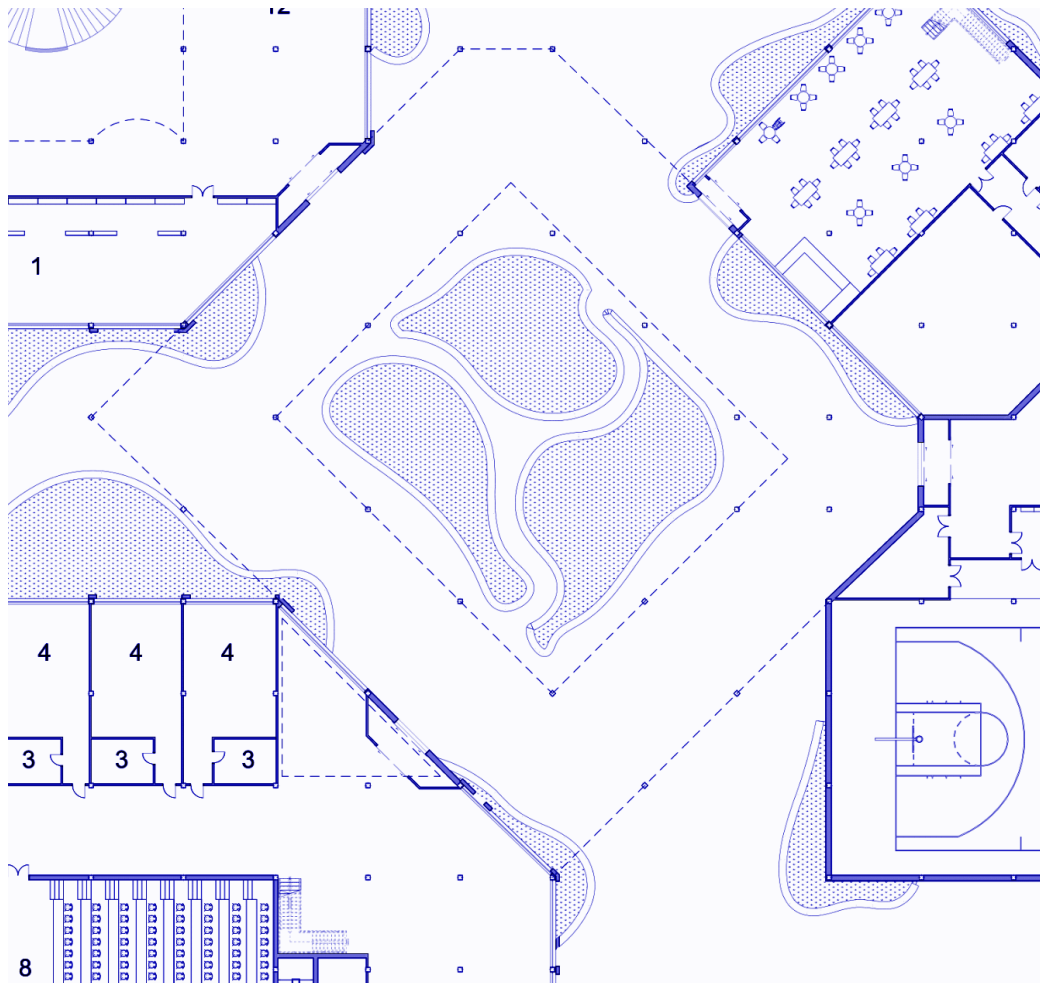


Рис 3.11. Схематичний план відкритої галереї з накриттям

Зберігаючи, все ту ж підоснову золотого перетину, було спроектовано дану галерею, що з'єднує між собою 3 центральні виходи кожного з корпусів. Її висота сягає по другий поверх, а точніше +4.500, що у разі потреби дає можливість проїзду пожежної машини.

По центру перекриття було вирішено створити “острівець” з наскрізним пробиттям накриття. Це додало балів до візуально естетичного сприйняття університета і продовжило тему гармонії студентів з природою.

У виборі скла для вікон також виникла проблема перегріву і високого відсотку пропускання. Країни Європи та Північної Америки зіткнулися з одним із найспекотніших літ у сучасній історії. Тому дискусії щодо кліматичних криз відновилися, а також роль індустрії проектування та будівництва у наданні рішень, які б пом'якшили наслідки спеки в нашому повсякденному житті.

У той час як рішення для пасивного охолодження завжди використовувалися в деяких частинах світу, де місцеві ресурси та місцеві будівлі адаптовані до високих температур, інші регіони шукають технологічні та інноваційні засоби виробництва, які б підтримували комфорт людини, естетичні цінності та енергоефективність.

Сьогодні виробники скла доводять, що скло, якщо його добре обробляти та правильно розташувати, може бути настільки універсальним та ефективним матеріалом, наскільки це можливо, без шкоди для візуального комфорту чи мешканців.

Останнім часом виробники розширюють межі виробництва скла та його технічних характеристик. Завдяки зростанню доступності подвійних склопакетів, рефлекторних і фільтруючих скла та інших покриттів, що запобігають відблиску, тепер існує велика кількість рішень, які дозволяють побачити світло найбільш футуристичному дизайну.

Навіть у таких місцях, як Саудівська Аравія, де в традиційній архітектурі уникали отворів, щоб зменшити ефект нагрівання та сліпучий відблиск, нові методи скління фасадів вважаються такими, що драпірують ціле дзеркальне місто-хмарочос.

Існує дуже широкий спектр конструкцій, які можна застосувати з використанням відблисків та ізоляційних скляних панелей із ще більшими прольотами, стійкістю та формами.

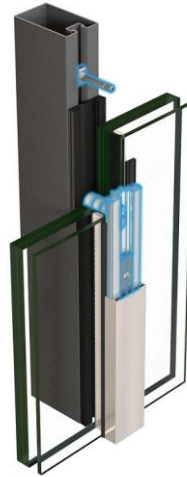


Рис 3.12. Фасадні системи - VISS RC, які плануються використовувати

Тож, доцільним рішенням цього питання стає подвійний склопакет з синім тонуванням, замість відблиску.(рис.3.12) Це водночас вирішує проблеми з перегрівом влітку, пропусканням холоду взимку, небажаним відблиском від вікон, що може спрямувати теплий потік променів сонця, і звичайно, через врегульований темний відтінок і низьку світлопроникність скла вирішує вічну проблему птахів, що не помічаючи скло фасадів і влітають в них.

Виходячи із завдання на проектування університету творчого спрямування був встановлений об'єм його виконання. Архітектурне рішення було виконано в трьох корпусах- спорткомплекс в два поверхи, лекційний корпус в шість поверхів та практичний корпус в п'ять поверхів. Висота кожного поверху 4.500.

Для гармонійного вписання в навколишнє середовище обраної території постала задача у вигляді правильного розположення найвищого корпусу. Було вирішено розмістити його зі сторони південного сходу ділянки, таким чином тінь від споруди буде відкидатись на не експлуатовані ділянки території.

Також таке розположення дає можливість споглядати повний архітектурний об'єм зі сторони проїжджої дороги та площі для проведення зборів, що знаходяться біля головного корпусу.

3.3. Архітектурно-планувальні рішення з інтегруванням сучасних вимог. Особливості проєктування інтер'єру.

Згадавши приклади українських університетів, що описані в першому розділі, було виявлено головну проблему, що пов'язує кожен з наведених об'єктів- мало місця. Видно, що архітектори та проєктувальники більшу частину простору віддали саме під аудиторії, що призвело до появи довгих вузьких проходів та коридорів. Сучасний університет має позбутися подібного тривіального способу організації навчального простору. Тож, було прийнято рішення зробити відстань між опорними колонами максимально довгою, не додаючи додаткових перегороджувальних балок під стелею, і ця відстань вийшла 6.300.

Розглянемо детальніше план першого поверху на відмітці +0,000 (рис.3.13)

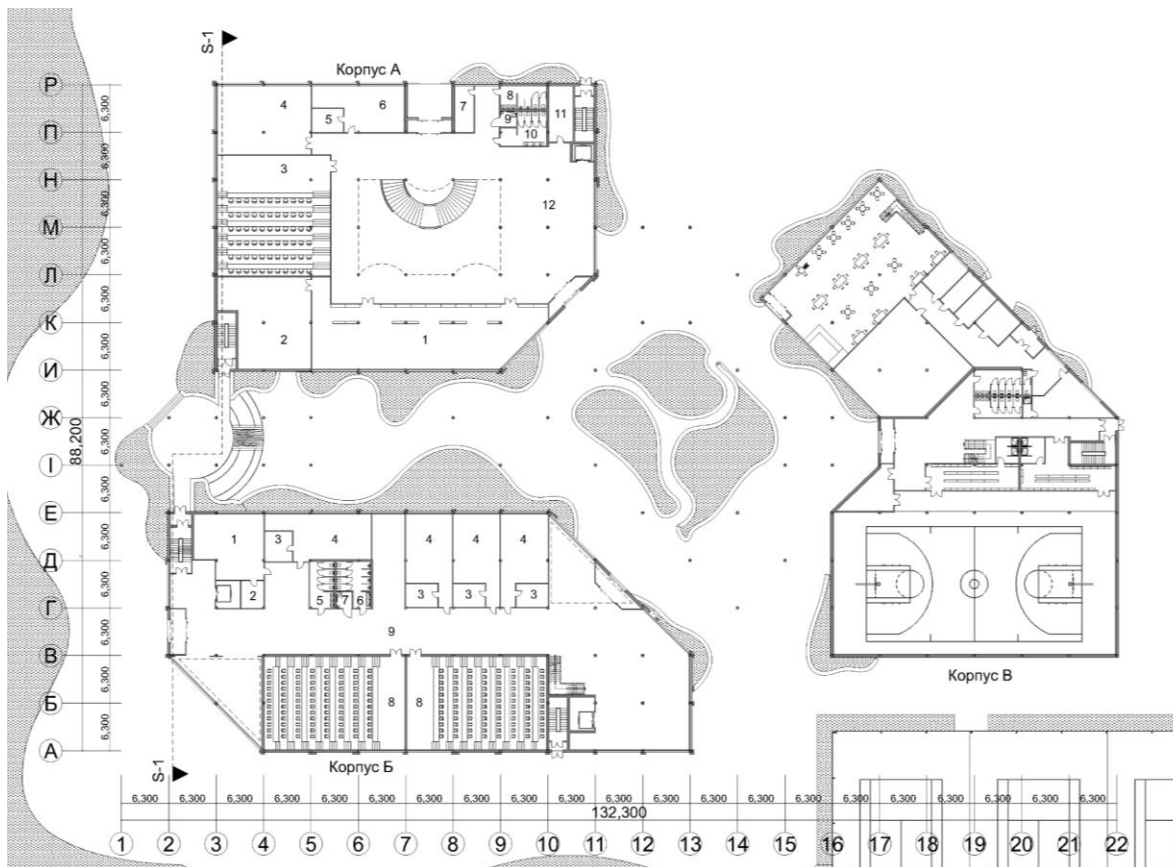


Рис 3.13. План першого поверху на відмітці +0.000

Почнемо з корпусу А- практичний корпус. Увійшовши в будівлю, відвідувачі одразу бачать просторий атриум з верхнім світлом. Атриум має властивість створювати об'ємний простір наповнений повітрям та світлом, і до того ж він здатен об'єднати усі приміщення у будівлі. Цей архітектурний елемент завжди привертає увагу та робить будь-яку будівлю привабливішою створюючи неповторну унікальну атмосферу.

Посередині нього розміщений акцент даного простору- сходи гвинтової форми.(рис.3.14)



Рис 3.14.Зображення гвинтових сходів в корпусі А

Гвинтові сходи - це конструкція, побудована навколо центральної стійки, яка виконує роль осі для її ступенів. Походження цього типу сходів сягає середньовіччя. Їх використовували як в естетичних цілях, так і для захисту (їх структура ускладнює просування можливих нападників).

Матеріал покриття сходів- це звичайне дерево, а от огорожувальні конструкції імітують срібло для виразного сприйняття.

Під номером 1 знаходиться бібліотека висотою в два поверхи. Сучасне розуміння призначення бібліотеки суттєво відрізняється від минулих. В основному це пов'язано з діджиталізацією освітньої програми. Простір бібліотек більше не використовується суто як приміщення з книжками. Це унікальне приміщення з доступом для студентів як до електронних джерел інформації так і фізичних. Бібліотека облаштована стелажми книг, столів для читання, або ж для роботи за ноутбуком. Також було спроектовано додаткове приміщення для зберігання книг- архів, що показано на плані під номером 2.

Приміщення під номером 3 - актова зала, де можуть бути проведені великі лекції та семінари. Зала спроектована так, що може використовуватись не тільки за навчальним планом, а й у культурно-розважальних цілях, детальніше побудову зала можна розглянути на розрізі (рис.3.15)

Всі інші приміщення в корпусі- це практичні кабінети і кафедри з архівами. Загальна кількість аудиторій для проведення практичних занять в даному корпусі висотою в 5 поверхів-15.



Рис 3.15.Розріз S-1 корпусів в осях P-A

На рис.3.15 можна побачити розріз евакуаційних сходів. Через задану висоту поверху у розмірі 4.500 виникла потреба у заміні простих двомаршевих евакуаційних сходів на трьохмаршеві.

Перейдемо до корпусу Б- лекційно-адміністративного. Проблемою цього корпусу стали довгі без природного освітлення коридори. Це питання було вирішено шляхом утворення двох атріумів трикутної форми, що

знаходяться по різні сторони початку головного проходу. Навіть якщо студент буде стояти рівно посередині між атриумами- все одно буде бачити напівпрозорі конструкції цих же атриумів.

Під номером 8 утворились великі лекційні аудиторії на 100 студентів кожна. Таких лекційних в усьому корпусі шість на 6 поверхів. Кожна з них має вхід на одному рівні, і вихід на +4.500 мм вище. Всі інші приміщення в даному корпусі- адміністративні, а це кафедри з архівами- 15, даканат-1, ректорат-1, кабінети проректорів, кабінети методистів, відділ кадрів, бухгалтерія, контрактне відділення, планово-фінансове відділення, навчальний відділ та кабінет юриста.

На другому поверсі корпусів А та Б був спроектований перехід між ними (рис.3.16)

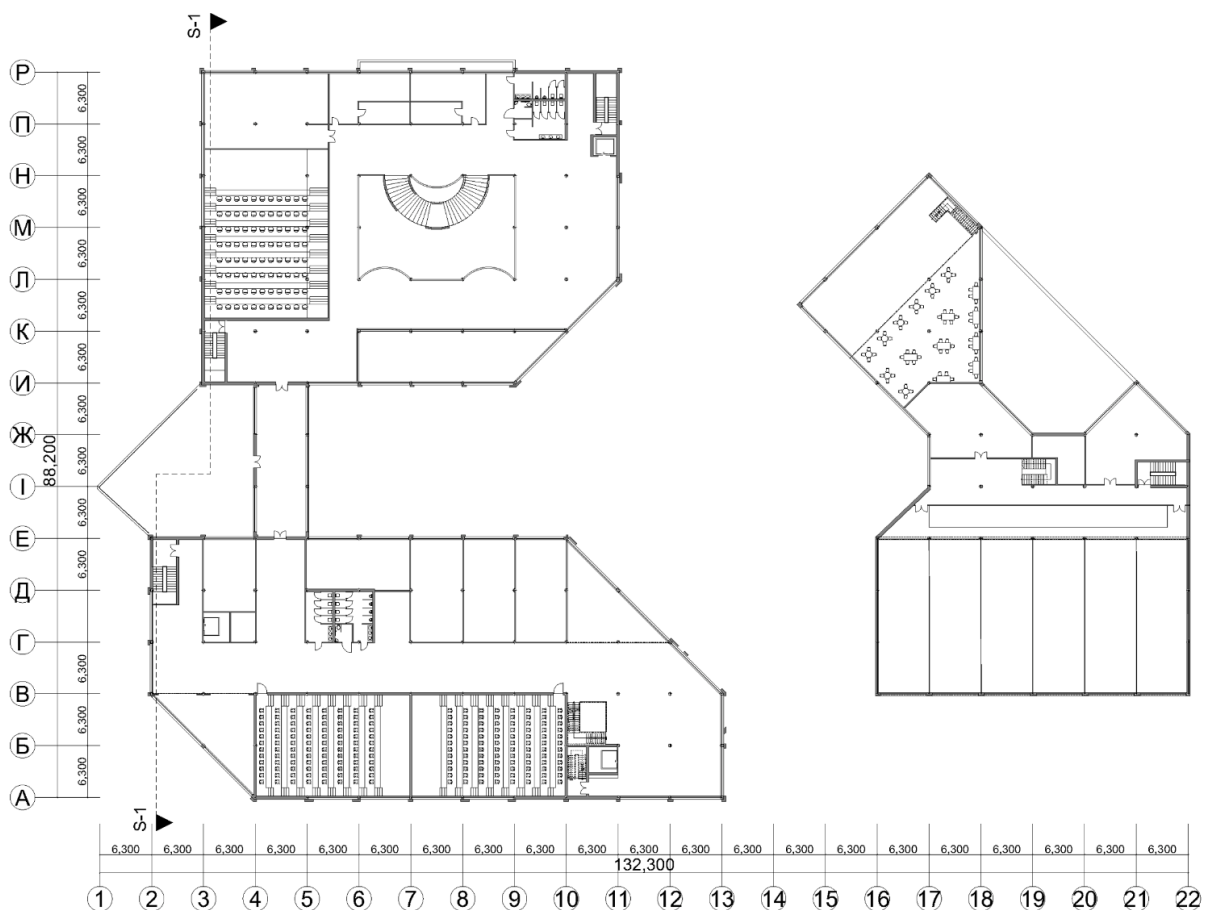


Рис 3.16. План другого поверху на відмітці +4.500

Цей перехід також має вихід на відкриту терасу, де у літній період року можуть проводитись практичні заняття з рисунки або тощо.

Також на рис.3.16 можна побачити багато вільного простору в корпусах А та Б. Цей простір передбачено для використання творчих переглядів, демонстрацій на виставок, що є невід’ємною частиною навчального процесу серед університетів творчого спрямування. Такі простори присутні на всіх поверхах.

Кожний корпус повністю адаптований для комфортного переміщення людей із обмеженими можливостями, а саме були враховані: грузові ліфти, окремі туалети для інвалідів, рівень перекриття першого поверху виходить в рівень землі, просторі коридори та максимальна освітленість всіх приміщень та проходів та ще багато іншого.

Залишається Корпус В- спорткомплекс. Звичайно, кожна державна установа де здобувається відповідний рівень освіти має включати в себе приміщення, де будуть проходити спортивно-оздоровчі заняття. Логічніше всього було відокремити цей корпус від лекційного та практичного.

Спорт комплекс включає в себе на першому поверсі роздягальні з душовими, велике баскетбольне поле (рис.3.17), на другому поверсі кабінет кафедри та спортивний зал. Також на території університета були розміщені 3 поля для гри у великий теніс.



Рис 3.17 .Зображення головного залу спортивного комплексу

В корпусі В також є буфет університету (рис.3.18) з дотриманням усіх ДБН-ів по проектування закладів харчування.



Рис 3.18 .Зображення буфету університета

Буфет спроектований в два поверхи, і за призначенням більше схожий на co-working place, що є більш вдалим рішенням для сучасного університета, адже студентам не потрібно буде далеко їхати задля зміни обстановки під час роботи.

Постійне зростання кількості коворкінгів у містах по всьому світу зумовлене низкою різних факторів. Деякі з них є економічними. Фінансовий крах 2008 року призвів до буму нових самозайнятих підприємців і фрілансерів, багатьом з яких потрібно було десь працювати й співпрацювати, а не власну вітальню.

Пандемія COVID-19 знову сколихнула ситуацію, прискоривши тенденцію до роботи та навчання вдома, оскільки обмеження соціального дистанціювання загальмували повернення в громадські місця.

Зал на першому поверсі розрахований на 76 відвідувача, при чому тут також є можливість покупки кави “to go” у кав’ярному барі, що знаходиться одразу ж біля входу. Другий поверх спроектований як тераса задля підтримки архітектурного об’єму всього закладу. Там можуть сісти 70 людини.

Висновок до третього розділу

Університети одночасно перебувають на території культури, науки, технологій та суспільних відносин, але передовсім це саме культурний феномен. Вони передають досвід, цінності, практики — культуру в широкому сенсі слова. Якісна освіта допомагає людині сформувати картину світу, вмикає її інтелект, фізичні параметри, соціальні зв'язки, і усе це дає нову якість і життя, і ведення бізнесу. Тож, правильне формування об'ємно-просторової архітектури дуже важливе для розкриття творчого потенціалу студентів.

Наразі тема про екологічність та енергоефективність дуже важлива при проектуванні будівель. Тому створення та введення в експлуатацію новітніх технологій є обов'язковим. Через щільну забудову міст та, в минулому, ігнорування і знищення навколишнього середовища- задача даної роботи полягає у гармонійному та локонічному поєднанні водного середовища з міською забудовою, тому акцентним для проєкту є інтеграція озера у проєктне рішення.

Найкраще рішення для м'якого інтегрування будівлі в навколишнє середовище це скляні фасади. В сучасних умовах, питання з перенагріванням та переохолодженням скляних фасадів вже давно вирішене (умови рішення наведені у роботі вище) Для забезпечення умов створення гармонійного сучасного середовища також треба застосувати засоби збереження водойому, шляхом відновлення природнього колообігу води в природі та покращення мікрокліматичних умов за допомогою інтегрування систем та механізмів подібних до природніх.

Отже, підсумовуючи все вище написане робимо загальний висновок- потрібно запроектувати будівлю із світлопрозорими конструкціями для м'якого втручання в навколишнє середовище, адже скло буде відбивати його зображення. Також знизити до мінімуму відсоток знищення рослинності на ділянці, та використати розположення ділянки біля озера, шляхом повторного використання води та створенням штучних каналів для візуального ефекту.

РОЗДІЛ 4 ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

ЗМІСТ

Вступ. Загальні поняття про Цивільний захист України

Розділ I. Коротка характеристика об'єкту проектування

- 1.1. Характеристика району в якому проектується об'єкт;
- 1.2. Характеристика об'єкту проектування.

Розділ II. Обґрунтування та прийняття рішень з питань Цивільного захисту

- 2.1. Аналіз потенційно небезпечних об'єктів в районі проектування;
- 2.2. Оцінка обстановки при аварії на потенційно-небезпечному об'єкті(рішення завдання);
- 2.3. Прийняття рішення з питань Цивільного захисту на об'єкті проектування;

Розділ III. Розрахунок заходів Цивільного захисту на об'єкті, що проектується

- 3.1. Розрахунок заходу Цивільного захисту(рішення завдання);
- 3.2. Графічна частина(план евакуації)
- 3.3. Висновок;

ВСТУП

Цивільний захист - це функція держави, спрямована на захист населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій шляхом запобігання таким ситуаціям, ліквідації їх наслідків і надання допомоги постраждалим у мирний час та в особливий період. Правовою основою цивільного захисту є Конституція України, цей Кодекс, інші закони України, а також акти Президента України та Кабінету Міністрів України.

Надзвичайна ситуація – це обстановка на окремій території чи суб'єкті господарювання на ній або водному об'єкті, яка характеризується порушенням нормальних умов життєдіяльності населення, спричинена катастрофою, аварією, пожежею, стихійним лихом, епідемією, застосуванням засобів ураження або іншою небезпечною подією, що призвела (може призвести) до виникнення загрози життю або здоров'ю населення, великої кількості загиблих і постраждалих, завдання значних матеріальних збитків.

Загальні ознаки НС:

- наявність або загроза загибелі людей;
- значне погіршення умов життєдіяльності;
- істотне погіршення стану здоров'я людей;
- заповдіння економічних збитків.

Як правило, чим більшу кількість людей обходить надзвичайна ситуація, тим більшу територію вона охоплює. І навпаки, при більшій площі поширення катастрофи чи стихійного лиха від нього страждає більша кількість людей. Через це в основу існуючих **класифікацій надзвичайних ситуацій за їх масштабом** найчастіше кладуть територіальний принцип, за яким надзвичайні ситуації поділяють на:

- локальні, об'єктові;
- місцеві;
- регіональні;

- загальнодержавні (національні);

За швидкістю і раптовістю протікання НС класифікують на:

- Раптові (вибухи, землетруси, транспортні аварії та катастрофи);

- НС, які швидко поширюються (аварії з викидом СДОР, утворення хвиль прориву на гідрологічних спорудах, пожежі, тощо);

- НС, які поширюються з помірною швидкістю (аварії з викидом радіоактивних речовин, аварії на комунально-енергетичних мережах);

- НС, яка повільно поширюється (посухи, епідемія, екологічно небезпечні явища);

Евакуація- один із способів реалізації цивільного захисту населення у разі виникнення надзвичайної ситуації в Україні.

-Забезпечення постійної готовності органів управління цивільного захисту, сил цивільного захисту, засобів цивільного захисту.

-Запобігання надзвичайним ситуаціям та ліквідації їх наслідків;

-Оповіщення населення про загрозу і виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру, природного характеру, постійне інформування населення про стан наявної обстановки;

-Організація і проведення рятувальних робіт невідкладних робіт у районах лиха, невідкладних робіт у осередках ураження;

-Захист населення від наслідків надзвичайної ситуації техногенного характеру, природного характеру;

-Надання допомоги населенню невідкладної психологічної, медичної допомоги потерпілим, організація життєзабезпечення постраждалого населення;

-Створення, збереження і раціональне використання матеріальних ресурсів, необхідних для локалізації та ліквідації надзвичайних ситуацій;

-Підготовка і перепідготовка керівного складу органів управління та сил цивільного захисту

Розділ I. Коротка характеристика об'єкту проектування

1.1. Коротка характеристика району забудови.

Ділянка проектування знаходиться в Дарницькому районі міста Києва, біля метро Вирлиця та однойменним озером Вирлиця. Також об'єкт розташований вздовж Бориспільського шосе Е40 .

Територія під забудову університета межує з:

- На півночі –через Бориспільське шосе Е40 розташовані новобудови ЖК “Метрополія” та “ Метропарк”;
- На сході – з приватним університетом “ Академія мистецтва краси”;
- На півдні – з озером природного походження Вирлиця;
- На заході – з озером природного походження Вирлиця;

За генеральним планом Києва на 2025 рік, розробленим інститутом генерального планування міста Києва, дана ділянка була додана до територій під майбутню забудову громадських споруд. На ділянці немає існуючих інженерних комунікацій, проте, на відстані 30 метрів від півночі проходить зелена лінія метро.

За геолого розвідувальними даними на ділянці досить високий рівень ґрунтових вод, що потребує розробки значних заходів при влаштуванні сховищ, підпілля та підвальних приміщень.

Середньомісячні температури січня $-3,5$ °С, липня $+20,5$ °С. Абсолютний мінімум — $-32,2$ °С (7, 9 лютого 1929), абсолютний максимум — $+39,9$ °С (серпень 1898) (за іншими даними: $+39,4$ °С (30 липня 1936).

Середньорічна кількість опадів — 649 мм, максимум опадів припадає на липень (88 мм), мінімум — на жовтень (35 мм).

Середні швидкості вітру в Києві улітку варюють в діапазоні від 3 до 6 м/с, у середньому на території країни — до 5 м/с. Узимку загалом вітри сильніші, досягаючи 5-8 м/с. Тож, на рік середня швидкість вітру в Києві варується з 3 до 8 м/с. Для зручності в подальшому розрахунку беремо 7 м/с

1.2. Коротка характеристика об'єкту проектування



Рис 4.1. Топографічна зйомка обраної ділянки

Назва об'єкта- університет творчого спрямування.

Розташування- м.Київ, Дарницький район, проспект Миколи Бажана.

Координати 50.401730, 30.668543.

Ділянка знаходиться біля озера Вирлиця.

Вирлиця — озеро, розташоване у південно-східній частині Дарницького району міста Києва між проспектом Миколи Бажана, вулицями Ревуцького і Колекторною.

Озеро природного походження, яке, внаслідок робіт з гідронамиву навколишніх житлових масивів, значно зросло у розмірах (на початку ХХ ст. його площа становила близько 10 га, тепер — 98 га).

У ньому мешкає 30 видів риб, деякі з них не зустрінеш в інших водоймах Києва. Крім сома, судака, щуки та також інших поширених порід «лускатих», в цьому озері є два види іглиць і зникаючі бички, занесені до Червоної Книги України.

Також неподалік від озера знаходяться станція метрополітену «Харківська», міський сміттєспалювальний завод «Енергія» та міська станція очистки каналізаційних стоків.

Не змінюючи структури генплану та рельєф, не змінюючи вже створені ґрунтові транспортні проїзди було створено три комплекси різного призначення. Корпус А- лекційний , Корпус Б-практичний , Корпус В-спортивний.



Рис 4.2. Схематичний генплан університету творчого спрямування

Основні будівлі та споруди з новітніх будівельних матеріалів; основні конструкції з металевих каркасів та стін з силікатної цегли та сайдингу, навісні стіни та панорамні вікна з кріпленням типу “спайдер”.

Розрахована кількість всіх студентів- 1200.

Розрахункова кількість робітників в університеті- 300.

Максимальна кількість людей на об’єкті у піковий час- 1600.

Час роботи об’єкта з 7:30 до 20:00.

Розділ II. Обґрунтування та прийняття рішень з питань Цивільного захисту

2.1. Аналіз потенційно небезпечних об'єктів в районі проектування;

Через вторгнення військ РФ на територію України, інтенсивні бойові дії на північному заході від Києва й обстріл військами РФ інфраструктурних об'єктів Києва ракетами великої потужності виникла загроза затоплення берегів Дніпра в Києві внаслідок прориву дамби Київської ГЕС і затоплення лівого берега та низки інших поселень.

Отже, обрана ділянка знаходиться в 23 км від водосховища і потрапляє під розрахункову територію затоплення у разі прориву Київської ГЕС.

Науковці відділу математичного моделювання навколишнього середовища й відділу математичного моделювання морських і річкових систем Інституту проблем математичних машин та систем (ІПММС) НАН України спрогнозували характер затоплення територій Києва внаслідок прориву, що може бути допоміжним матеріалом для розроблення заходів своєчасного реагування на можливу катастрофу, попередження й захисту населення, а також захисту об'єктів особливого призначення.

На рис.4.3. наведено прогнозовані глибини затоплення берегів Києва при прориві дамби у 2023 році. за рівня Київського водосховища 102.73 м.

Найбільші площі затоплення спостерігаються у місцях зниженого рельєфу на півночі (від дамби ГЕС до меж Києва, мікрорайонів Оболонь і Троєщина) й на півдні (від мосту Південний до захисних дамб у Козині та Процеві, що не переливаються).

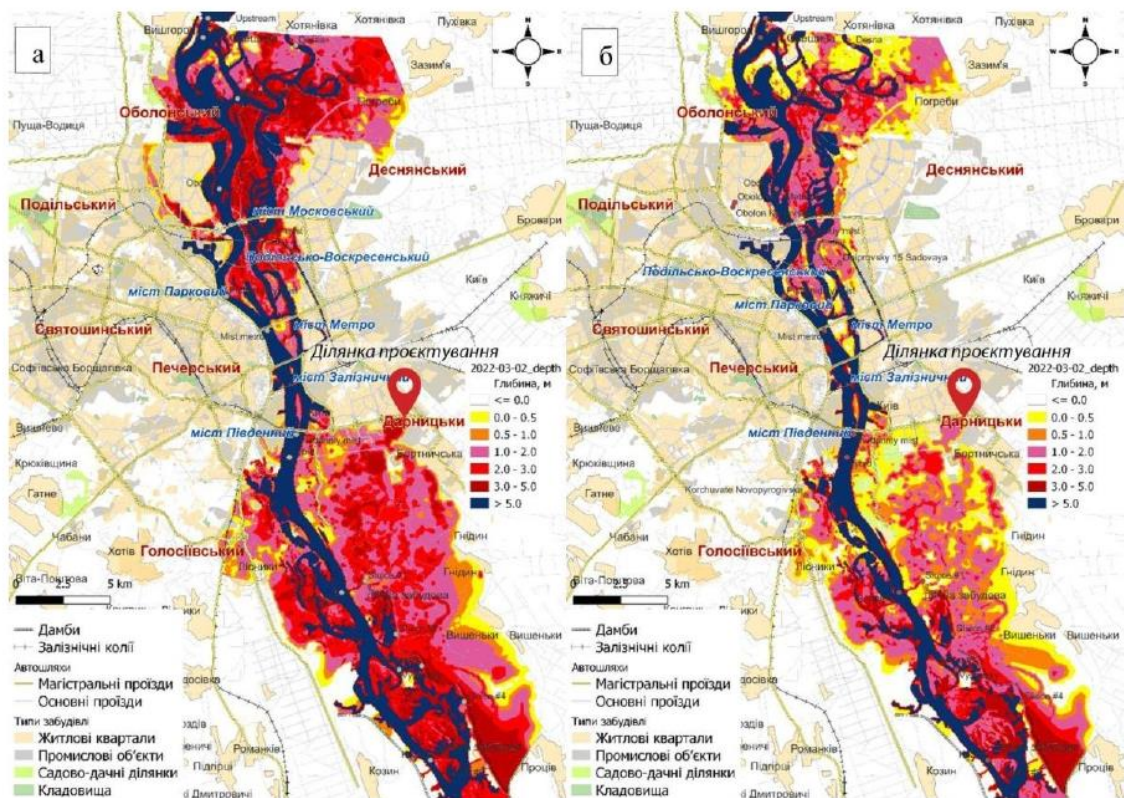


Рис 4.3. Глибини затоплення берегів Києва при прориві дамби Київської ГЕС для проранів: а) завширишки 280 м і б) 100 м

Внаслідок вторгнення військ РФ на територію України, інтенсивних бойових дій на північному заході від Києва, обстрілу військами РФ інфраструктурних об'єктів Києва ракетами великої потужності виникла загроза пошкодження і руйнування дамби Київської ГЕС.

Від величини прорану в дамбі залежить не тільки глибина на затопленій ділянці, а й час початку затоплення і час досягнення максимальної глибини затоплення. Навіть при повному руйнуванні греблі є час для евакуації або підняття на безпечну висоту (вище першого поверху). Для прорану 280 м – це 8 годин, що відповідають глибині 1.2 м, ще безпечної для дорослої людини. Для прорану 100 м – 23 години 20 хвилин.

Тому, спеціальні розрахунки у випадку прориву дамби для даної території- непотрібні, адже розрахунковий час на евакуацію у даному випадку 42 години +.

Розглянемо ймовірність хімічним зараженням у випадку розливу хлору на водозабірних станціях: Дніпровська водозабірна станція розташована на околиці м. Вишгород та має запаси Хлору 80 тон. Відстань до ділянки проектування – 25 км.

Деснянська водозабірна станція розташована в мікрорайоні Лісовий у м. Києві на вулиці Алішера Навої, має запаси Хлору 60 тон. Відстань до ділянки проектування – 8 км. Підхід хмари отруйної речовини за часом і впливом на людей більш небезпечний.

Тому обираємо вирішення по задачі хімічного зараження.

2.2. Оцінка хімічної обстановки при руйнуванні ємностей з сильнодіючими отруйними речовинами – СДОР (хлор, аміак, то що)

Вихідні дані

- об'єкт завжди попадає в зону можливої НС у піковий час відвідувачів – день;
- відстань об'єкту від центру вибуху – 8 км (реальна відстань на мапі);
- тип СДОР – Хлор (за наявністю СДОР на ПНО);
- кількість СДОР – $q = 60$ т (за кількістю СДОР на ПНО);
- тип ємності з СДОР – не обвалований;
- середня швидкість вітру – 7 м/с
- погодні умови- хмарно;
- стійкість атмосфери - ізотермія

Оцінка хімічної обстановки включає:

1. Визначити розмір та площу зони хімічного забруднення.

Розміри зони хімічного зараження залежать від кількості СДОР на об'єкті, фізичних та токсичних властивостей, умов зберігання, метеоумов та рельєфу місцевості.

Ступінь вертикальної стійкості повітря- ізотермія;

Глибина зони зараження $\Gamma = 19 * 0.41 = 7.79$ км

Визначаємо ширину зони ураження при ізотермії:

$$Ш = 0,15 \times \Gamma = 0,15 \times 7,79 = 1,16 \text{ км}$$

Визначаємо площу зони хімічного зараження, як площу рівнобедреного трикутника:

$$S_3 = 0,5 \times Ш \times \Gamma = 0,5 \times 1,16 \times 7,79 = 4,51 \text{ км}^2$$

2. Визначити час підходу зараженого повітря до об'єкту.

$$R = 8 \text{ км}, \quad W = 9$$

$$t = 8000 / 9 \times 60 = 15 \text{ хв}$$

3. Визначити час вразливої дії СДОР.

При швидкості вітру $v = 7 \text{ м/с}$ поправочний коефіцієнт складає 0,6 Час вражаючої дії хлору становить: $1,3 \times 0,30 = 0,39 \text{ год.} = 23 \text{ хв}$

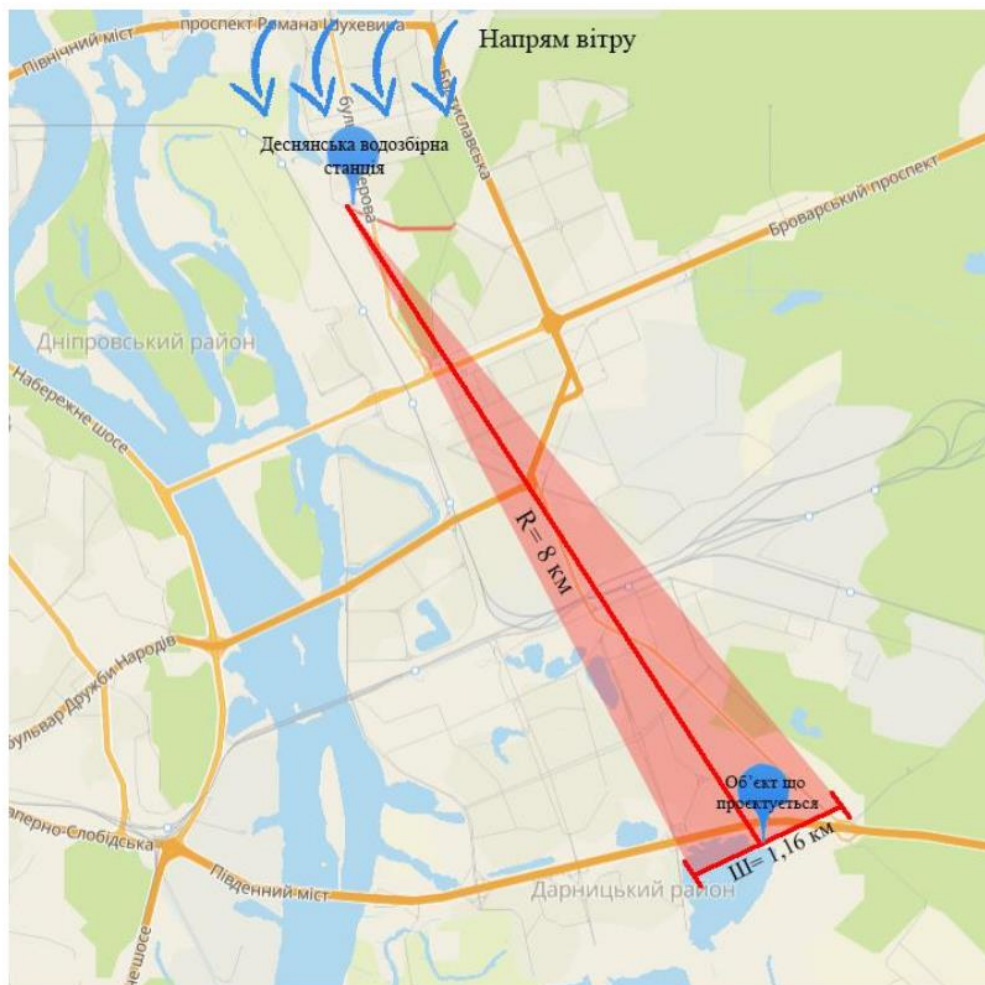


Рис 4.4. Схема зони можливого хімічного зараження

2.3. Прийняття рішення з питань Цивільного захисту на об'єкті проектування

Враховуючи, що на ділянці досить високий рівень ґрунтових вод і в процесі будівництва об'єкту потребує розробки значних заходів і економічних витрат при влаштуванні сховищ, а також враховуючи вірогідність потрапляння території об'єкту в зону можливого хімічного забруднення, обґрунтованою є пропозиція з питань Цивільного захисту відвідувачів та працівників об'єкту в умовах надзвичайної ситуації – передбачити ЕВАКУАЦІЮ.

Розділ III. Розрахунок заходів Цивільного захисту на об'єкті, що проектується

3.1. Розрахунок заходу Цивільного захисту

Залежно від особливостей надзвичайної ситуації встановлюються такі **види евакуації:**

- 1) обов'язкова;
- 2) загальна або часткова;
- 3) тимчасова або безповоротна.

У разі виникнення радіаційних аварій рішення про евакуацію населення, яке може потрапити до зони радіоактивного забруднення, приймається місцевими державними адміністраціями на підставі висновку санітарно-епідеміологічної служби відповідно до прогнозованого дозового навантаження на населення або за інформацією суб'єктів господарювання, які експлуатують ядерні установки, про випадки порушень у їх роботі.

Обов'язкова евакуація населення проводиться у разі виникнення загрози:

- аварій з викидом радіоактивних та небезпечних хімічних речовин;
- катастрофічного затоплення місцевості;

-масових лісових і торф'яних пожеж, землетрусів, зсувів, інших геологічних та гідрогеологічних явищ і процесів;

-збройних конфліктів (з районів можливих бойових дій у безпечні райони, які визначаються Міністерством оборони України на особливий період).

Загальна евакуація проводиться для всіх категорій населення із зон:

- можливого радіоактивного та хімічного забруднення;

-катастрофічного затоплення місцевості з чотиригодинним добіганням проривної хвилі при руйнуванні гідротехнічних споруд.

Проведення евакуації забезпечується шляхом:

1) утворення регіональних, місцевих та об'єктових органів з евакуації;

2) планування евакуації;

3) визначення безпечних районів, придатних для розміщення евакуйованого населення та майна;

4) організації оповіщення керівників суб'єктів господарювання і населення про початок евакуації;

5) організації управління евакуацією;

6) життєзабезпечення евакуйованого населення в місцях їх безпечного розміщення;

7) навчання населення діям під час проведення евакуації.

Відвідувачі повинні бути евакуйовані за межі міста в небезпечне місце автомобільним, автобусним чи пішим шляхом. Сповіщає і організовує евакуацію евакокомісія. Голова комісії – заступник ректора університету. Він визначає та погоджує маршрути евакуації з органами державного управління та відповідними структурними підрозділами ДСНС.

В даному випадку Маршрут евакуації проходить від університету до тренінгового центру МВС, який облаштований у випадку екстреної евакуації Києва, що знаходиться у Бориспільській лісо смузі за координати 50.411602, 30.731625.

Працівники та охорона об'єкту залишаються на місці та забезпечується індивідуальними засобами захисту. Голова комісії визначає місце Збірною евакуаційного пункту (ЗЕП); маршрути евакуації з приміщень; кількість евакуаційних груп (не більше 100 чоловік в одній групі); призначає старших груп; спосіб евакуації; маршрут евакуації та кроки маршрутів, Проміжні пункти евакуації (ППЕ); Приймальний евакуаційний пункт (ПЕП). Основний спосіб евакуації комбінований..

3.2. Графічна частина плану евакуації

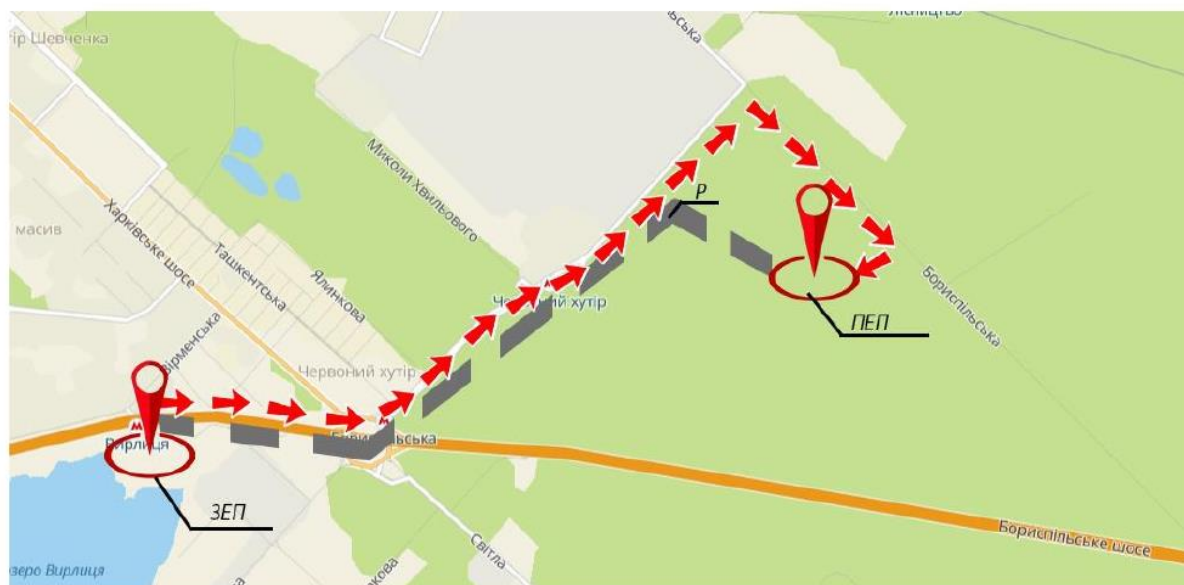


Рис 4.5. Схема евакуації населення

Умовні позначення:

ЗЕП- збірний евакуаційний пункт;

Р- пункт регулювання;

ПЕП- приймальний евакуаційний пункт;

Червоні стрілки- автомобільний маршрут;

Сірий пунктир- піший маршрут;

3.3. Висновок

Кодекс Цивільного захисту України регулює відносини, пов'язані із захистом населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій, реагування на них, функціонуванням єдиної державної системи цивільного захисту, та визначає повноваження органів державної влади, органів місцевого самоврядування, права та обов'язки громадян України, підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності при виникненні надзвичайних ситуацій і проведенні відповідних заходів щодо їх ліквідації.

У третьому розділі було досліджено ймовірність виникнення НП, в результаті якої з'явиться потреба в евакуації.

Було виконано аналіз території та потенційно небезпечних об'єктів в районі проєктування. Також було розглянуто рішення з питань цивільного захисту на об'єкті, що проєктується, а саме університет творчого спрямування, що цілком відповідає вимогам Кодексу цивільного захисту у питаннях організації захисту населення у надзвичайних ситуаціях природного, техногенного та воєнного походження. Таким чином був розроблений план евакуації у разі виникнення потреби.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України. Основний чакон. - К., 1996.
2. Кодекс цивільного захисту України – К., від 02.10 2012 року, №5403
3. Закон України від 19.1 1. 1992 року № 2801 - Х11, Основи законодавства України про охорону здоров'я.
4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про єдинну державну систему запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природною характеру». - Київ, 03.08.1998. - №1198.
5. ДСТУ БА. 2.2.-7:2010. Проектування. Розділ інженерно технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у складі проектної документації об'єктів. Київ - Мінрегіонбуд. Україна, - 2010.
6. ДБН В. 1.1. - 7:2016. Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги.
7. ДБН 97 Державні будівельні норми України Київ, Держ. Стандарт 1999.
8. ДБН А.3.1 - 9 - 2000. Прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом захисних споруд цивільної оборони та їх утримання, управління, організація і технологія. Київ.: НДІБВ - 2000.
9. Безпека життєдіяльності. О.І. Запорожец, Б Д. Халмурадов, В.І. Примаченко та ін. - К.: Центр учбової літератури, 2013. - 448 с.
10. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Посібник/О.М Євдін та ін. - Т.1. Техногенна та природна небезпека, Т.3. Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони) та містобудування - К.: КІМ, 2007, 2008 - 636 с., 152 с.
12. Ковжога С.О., Тузіков С.А., та ін. Цивільний захист і охорона праці в галузі. Підручник - Харків, «право», 2013.
13. В.М. Шоботов. Цивільна оборона. Навчальний посібник. :Вид.2 - К.: Центр навчальної літератури, 2006 - 438 с.
14. Цивільний захист. Корінний В.Г, Стефанович П.І., Стефанович І.С., Гуць В.М., Курс лекцій - Київ: КНУБА - 2018., 208 с.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК

В першому розділі було розглянуто безліч прикладів університетів творчого спрямування. Були виявлені основні закони та поняття проектування університетів, які є базовими, а отже незамінними. Проте, в цьому розділі були представлені і приклади університетів, в основному збудовані за часи радянського союзу, що продемонстрували слабкі місця в кресленнях, що мають бути зміненими.

Більшість університетів схожі на слонів: вони великі, повільні і не хочуть змінюватися. Якщо подивитись на те, як викладали в університетах 100 чи 200 років тому, побачимо, що відтоді мало що змінилось.

В другому розділі були визначені пріоритетні цілі, що будуть переслідуватись під час виконання проектного завдання.

Праця над роботою дала цінні уявлення про значення та вплив архітектурно-планувальних рішень на ефективне функціонування університетів. Під час цього дослідження був проведено комплексний аналіз, який охоплював збір та вивчення інформації різних факторів, що можуть впливати на проектне рішення університету. Об'ємно-просторове рішення університету втілює бачення та відображає її ціль.

Дослідження показало, що якісно спроектовані, відповідно до сучасних вимог, університети можуть значно покращити процес навчання для студентів.

Підсумовуючи, дослідження підкреслює вирішальну роль архітектурних та планувальних міркувань у ефективному функціонуванні університетів. Це підкреслює важливість створення просторів, які надають пріоритет комфорту студентів, ефективним робочим процесам.. Висновки, отримані в результаті роботи, сприяють постійному вдосконаленню та розвитку подібних закладів вищої освіти, що зрештою приносить користь суспільству в цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. ЗАКОН УКРАЇНИ «Про вищу освіту» [Електроний ресурс]. Режим доступу: <https://kpi.ua/files/law-he-full-text.html>
2. «Самые известные архитекторы Украины и их работы» [Електроний ресурс] Режим доступу: <https://life.fakty.com.ua/ru/tekhnohii/internet/6-najvidomishyh-arhitektoriv-ukrayiny-ta-yihni-roboty/>
3. ДБН В.2.2-3:2018 «Будинки і споруди. Заклади освіти» [Електроний ресурс] Режим доступу: <https://www.pedrada.com.ua/article/2366-nov-derjavn-budveln-normi-dlya-zakladv-osvti>
4. «Образование: Как построить университет» [Електроний ресурс] Режим доступу: <https://www.vedomosti.ru/opinion/articles/2009/05/13/obrazovanie-kak-postroit-universitet>
5. «Карпентер-Центр Визуальных Искусств (Carpenter Center for the Visual Arts), Harvard University, Cambridge, Massachusetts, США. 1962» [Електроний ресурс] Режим доступу: http://corbusier.totalarch.com/carpenter_center
6. «Архитектура и образование» [Електроний ресурс] Режим доступу: <https://cyberleninka.ru/article/n/semantika-arhitekturnogo-yazyka-zdaniy-detskih-sadov-sovetskogo-perioda>
7. «Загальний огляд системи вищої освіти в Україні» [Електроний ресурс] Режим доступу: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUK Ewiw1YyXv4z8AhXq9bsIHbQsCCcQFnoECA4QAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.irf.ua%2Ffiles%2Fukr%2Fprograms_edu_ep_333_ua_hegfv.doc&usg=AOvVaw3qDjWg4dKLwngYugjLbxV4
8. «ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ АРХІТЕКТУРИ ОБ'ЄКТІВ КУЛЬТУРИ В ОБ'ЄМНО- ПЛАНУВАЛЬНИЙ СТРУКТУРІ УНІВЕРСИТЕТІВ» [Електроний ресурс] Режим доступу: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwj6wbGVwIz8AhUFhv0HHR9JC14QFnoECA0QAQ&url=https%3A%2F%2Fjrn1.nau.edu.ua%2Findex.php%2FDesign%2Farticle%2Fview%2F10574%2F14068&usg=AOvVaw2xGsWP6qZDhBtqX5XyS828>

9. Bender, T. (ed.), *The University and The City: From Medieval Origins to The Present*, New York and Oxford: Oxford University Press, 1988, p.23
10. Coulson, J., Roberts, P., Taylor, I., *University Planning and Architecture. The search for Perfection*, New York, Routledge, 2011, p.5
11. «THE ANCIENT PALAZZO BO» [Електроний ресурс] Режим доступу: <https://800anniunipd.it/en/storia/palazzo-bo-antico/>
12. «Шелдонівський театр» [Електроний ресурс] Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Шелдонівський_театр
13. Turner, P., *Campus. An American Planning Tradition*, Massachusetts and London, MIT Press, 1987, 330p.
14. Cathedral of Learning [Електроний ресурс] Режим доступу: https://en.wikipedia.org/wiki/Cathedral_of_Learning
15. «Look Out for These 9 Education Design Trends in 2022» [Електроний ресурс] Режим доступу: <https://www.parterreflooring.com/educational-design-trends/>
16. Hunan University Tianma New Campus Complex / WCY Regional Studio [Електроний ресурс] Режим доступу: <https://www.archdaily.com/920797/hunan-university-tianma-new-campus-complex-wcy-regional-studio>
17. California College of the Arts Graduate Center / Jensen Architects/Jensen & Macy Architects [Електроний ресурс] Режим доступу: https://www.archdaily.com/120770/california-college-of-the-arts-graduate-center-jensen-architectsjensen-macy-architects?ad_source=search&ad_medium=projects_tab?ad_source=myarchdaily&ad_medium=bookmark-show&ad_content=current-user
18. Lithuanian University of Health Sciences Medical Academy Faculty of Public Health / Architectural Bureau G.Natkevicius & Partners [Електроний ресурс] Режим доступу: [https://www.archdaily.com/993678/lithuanian-university-of-health-sciences-](https://www.archdaily.com/993678/lithuanian-university-of-health-sciences-medical-academy-faculty-of-public-health-architectural-bureau-gnatkevicius-and-partners?ad_source=search&ad_medium=projects_tab?ad_source=myarchdaily&ad_medium=bookmark-show&ad_content=current-user)

27. ДБН В.2.6-33:2008 «Конструкції зовнішніх стін із фасадною теплоізоляцією. Вимоги до проектування, улаштування та експлуатації»// [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/1-1-0-257>
28. ДБН В.1.1.7-2016 «Пожежна безпека об'єктів будівництва» [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/1-1-0-88>
29. ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» [Електронний ресурс] Режим доступу: https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/dbn_v_2_2_40/1-1-0-1832
30. «Семантика архітектурного мови будівель дитячих садів радянського періоду» [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://cyberleninka.ru/article/n/semantika-arhitekturnogo-yazyka-zdaniy-detskih-sadov-sovetskogo-perioda>
31. Тімохін В.О., Шебек Н.М., Малік Т.В. та ін. «Основи дизайну архітектурного середовища» [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://lira-k.com.ua/preview/12614.pdf>
32. Панова Л.П. Системность архитектурной среды : монография. Харьк. нац. акад. город. хоз-ва; [Електронний ресурс] Режим доступу: http://eprints.kname.edu.ua/17072/1/Моногр_СистемностьАрхСреды_нов.pdf
33. Тесленко В.А. «Исследования визуальной безопасности архитектурной среды» [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://vestnik-construction.com.ua/uk/2016/2-84-2016/450-2-84-2016-s-21-28.html>
34. Holl E.T. “The hidden dimension” [Електронний ресурс] Режим доступу: https://www.academia.edu/43785083/The_Hidden_Dimension_Edward_Hall
35. Леонтьев А.Н. Образ мира. Избр. психолог. произведения [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.psychology.ru/library/00031.shtml>
36. Петренко В.Ф. Экспериментальная психосемантика: исследования индивидуального сознания. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.voppsy.ru/issues/1982/825/825023.htm>
37. Stedman. R.C. Toward a social psychology of place: predicting behavior from place-based cognitions, attitude, and identity. *Environment and Behavior*, 2002 [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0013916502034005001>

38. Аполлон. Изобразительное и декоративное искусство. Архитектура: Терминологический словарь [Электронный ресурс] Режим доступа: https://ru.wikipedia.org/wiki/Академия_художеств#cite_note-1
39. Академія Платона [Электронный ресурс] Режим доступа: https://uk.wikipedia.org/wiki/Академія_Платона
40. «academy of art» [Электронный ресурс] Режим доступа: <https://www.britannica.com/art/academy-of-art>
41. Інститут Франції [Электронный ресурс] Режим доступа: https://www.wikiwand.com/uk/Інститут_Франції
42. “Академии искусств в странах Западной Европы. История возникновения.” [Электронный ресурс] Режим доступа: https://ru.wikipedia.org/wiki/Академия_художеств#cite_note-4
43. Університету Нового Південного Уельсу [Электронный ресурс] Режим доступа: <http://www.global-class.ru/schools/41>
44. Колледж Симпсон Indianola [Электронный ресурс] Режим доступа: <https://www.bakalavratovsivta.com/університети/USA/Simpson-College/>
45. Бібліотека Джо та Ріки Мансуето при Чиказькому університеті [Электронный ресурс] Режим доступа: https://ru.wikipedia.org/wiki/Библиотека_Джо_и_Рика_Мансуэто
46. Університет Східного Лондона [Электронный ресурс] Режим доступа: https://uk.wikipedia.org/wiki/Університет_Східного_Лондона
47. Вимоги до містобудівного формування комплексів ЗВО в структурі міста [Электронный ресурс] Режим доступа: https://radaarch.kname.edu.ua/images/sampled/levchenko/Dis_Levchenko_63-79.pdf
48. «Основы и принципы реконструкции архитектурной среды вузов» / П. А. Солобай / [Электронный ресурс] Режим доступа: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=had_2008_1_15
49. Royal College of Art [Электронный ресурс] Режим доступа: <https://www.rca.ac.uk>

50. Massachusetts College of Art and Design / Ennead Architects [Електроний ресурс]
Режим доступу: https://www.archdaily.com/781335/massachusetts-college-of-art-and-design-ennead-architects?ad_source=search&ad_medium=projects_tab
51. Echo Energy-Generating Interfaculty Teaching Building / UNStudio [Електроний ресурс]
Режим доступу: https://www.archdaily.com/985343/echo-energy-generating-interfaculty-teaching-building-unstudio?ad_source=search&ad_medium=projects_tab
52. «Проект» генерального плану до 2025 р. (2009-2020) [Електроний ресурс]
Режим доступу: <http://kyiv-landuse.com/content/proekt-generalnogo-planu-do-2025-r-2009-2020>
53. Стаття під назвою “Біля озера Вирлиця планують будувати величезний багатофункціональний комплекс”- автор Крутько Дар’я [Електроний ресурс]
Режим доступу: <https://hmarochos.kiev.ua/2021/01/25/bilya-ozera-vyrlytsya-planuyut-buduvaty-velycheznyj-bagatofunktsionalnyj-kompleks/>
54. “Школы каких микрорайонов Киева станут самыми переполненными: результаты исследования” [Електроний ресурс] Режим доступу: https://24tv.ua/kyivnews/ru/shkoly_kakih_mikrorajonov_kieva_stanut_samymi_perepolnennymi_rezultaty_issledovaniya_n1154724

ДОДАТОК

CERTIFICATE

is awarded to

Parkhomenko Kateryna

for being an active participant in
VII International Scientific and Practical Conference

“SCIENTIFIC RESEARCH IN THE MODERN WORLD”

24 Hours of Participation
(0,8 ECTS credits)

TORONTO

4-6 May 2023

sci-conf.com.ua



Silesian University
of Technology



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ГРОМАД ТА ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ (КНУБА)
ДП НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ БУДІВЕЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА (ДП «НДІБВ»)
БУДІВЕЛЬНА ПАЛАТА УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА УКРАЇНИ (АБУ)
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОГО БУДІВНИЦТВА (НДІ ІНБУД)
ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ (ISMA)
СІЛЕЗЬКИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (SUT)
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ АРХІТЕКТУРИ, МІСТБУДУВАННЯ І ДИЗАЙНУ (НДІТІАМД)
ДЕПАРТАМЕНТ МІСТБУДУВАННЯ ТА АРХІТЕКТУРИ КМДА
ДП «УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПРОЕКТУВАННЯ МІСТ «ДІПРОМІСТО» ІМ.Ю.М.БІЛОКОНЯ



МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ФОРУМ

“Архітектура та будівництво: Відновлення України. Наука, технологія, практика”

VII Міжнародна
науково-технічна конференція
“Ефективні технології в будівництві”

VIII Міжнародна
науково-технічна конференція
“Архітектура історичного Києва. Архітектура та Дизайн - відновлення країни”

IX Міжнародна
науково-технічна конференція
“Нові технології в будівництві”

СЕРТИФІКАТ

підтвержує, що

ПАРХОМЕНКО Катерина Віталіївна

брав(ла) участь у конференціях форуму
17-18 Листопада 2022р. м.Київ, Україна

Rector of Kyiv National University of Construction and Architecture – the head of organizing committee

Rector of ISMA University – co-chair of organizing committee

CERTIFICATE

confirms that

Kateryna PARKHOMENKO

has participated in the conferences forum
November 17-18, 2022 Ukraine, Kyiv

Petro Kulikov

Roman Djakon



Certificate No.
KNUCA-22-11-314

Thu May 11 19:48:40 EEST 2023, Покотило Костянтин Михайлович, Київський національний університет будівництва і архітектури

Anti-Plagiarism v-15.257

Максимальное совпадение с одним документом 1.0%

Словари проверки: en_US, ru_RU, ua_UA. **Ошибок в документах: 12%**

ID: 113289 Название: Об'ємно-просторова організація університетів творчого спрямування Добавлено в БД: 2023-05-11 Авторы: Пархоменко Катерина Віталіївна Руководители: проф. Ковальська Г.Л., доц. Хараторська Ю.О. Консультанты: Оponentы:	Документ		Суммарное совпадение по Базе Данных	
	Символы	Лексемы	Символы	Лексемы
	114131	1755	2678 (2%)	44 (3%)

Источник плагиата

ID	Описание	Наличие плагиата в документе	
		Символы	Лексемы